

Šentrupert

Glasilo Občine Šentrupert

Leto: XXIII./2
poletje 2021

Glasilo izhaja štirikrat letno
Za občane Občine Šentrupert brezplačno

Četrti častni občan je dr. Jože Ramovš	3
Praznovanje 500-letnice posvetitve farne cerkve	21
Recepti iz Šentruperta: Bogastvo štrukljev	25

Županov uvodnik

Spoštovane občanke,
cenjeni občani,

čestitke ob 14. občinskem prazniku!

Drugega junija smo praznovali 14. obletnico ustanovitve Občine Šentrupert. Na ta dan, ki nas spominja na leto 1497, ko je bila zaključena dolgoletna gradnja župnijske cerkve sv. Ruperta, našega patrona, že 14 let praznujemo naš občinski praznik in podelimo priznanja tistim, ki so bili predlagani in potrjeni na občinskem svetu. Letos je občina za častnega občana imenovala prof. dr. Jožeta Ramovša. Čestitke njemu in Bojanu Brezovarju ter družini Kurent, listino sem podelil Vokalni skupini Lilith ob 10. obletnici glasbenega ustvarjanja.

Za občinski praznik je bilo pripravljenih kar precej dogodkov, tako da praznovanje poteka cel mesec in ga celo nadaljujemo v poletje. Med vsemi dogodki je treba omeniti obeležitev 30. obletnice osamosvojitve Slovenije. Za to priložnost smo izobesili posebno zastavo in odkrili spominsko ploščo za naše junake izpred 30 let. Na trikotniku pred kapelico Sv. Ruperta bo odslej vihrala slovenska zastava, ki bo vsem, ki prihajajo v Šentrupert, pokazala naše spoštovanje do svobodne, neodvisne in demokratične države.

Polovica leta, ki je bil še vedno zaznamovan z ukrepi proti zavezitvi okužbe koronavirusa, je mimo in kaže, da se bomo končno vrnili na normalne tire družbenega življenja. Ko je veliko javnih dejavnosti mirovalo, smo na občini delali naprej. Uspelo nam je kar nekaj dosežkov, ki kažejo, da se razvijamo in gremo v pravo smer. Investicija v komunalno opremljanje Obrtno podjetniške cone Šentrupert je zaključena, pridobili smo dober milijon evrov vredno infrastrukturo, ki vključuje asfaltirano cesto v dolžini 621 m, dve kamniti zložbi, ki zadržujeta odpadanje kamnja in zemljine na cesto, odvodnjavanje meteorne vode, pločnik in javno razsvetljavo in - kar je najbolj pomembno - nov most čez Bistrico, širine 10 metrov, ki bo omogočal neomejen tovorni promet in v prihodnje razbremenil vaško jedro tovarnega prometa. V drugi fazi se bo cesta nadaljevala do križišča pred vasjo Vrh in verjetno ob potoku Bistrica proti Kamnju.

Mogoče je najbolj pomembna točka, ki smo jo dosegli od zadnje številke glasila, to, da je občina pridobila soglasja in je bil sprejet odlok za podelitev koncesije za izvajanje javne službe na področju osnovne zdravstvene dejavnosti na območju naše občine. Sedaj pripravljamo razpis, da bi privabili v našo središče še zdravnika(co), ki bo opravljal(a) zdravstvene storitve. V

sklopu te namere je občina na javni dražbi kupila objekt na lokaciji Šentrupert 124, da bi tu delovala zdravstvena ambulanta. Upamo, da nam bodo zvezde naklonjene in da bo v začetku leta 2022 že poslovala zdravstvena ambulanta.

17. aprila je končno stopil v veljavo tudi novi OPN, ki je identificiran kot I SD OPN, v katerem smo uspeli uresničiti 85 odstotkov vseh pobud za spremembo namembnosti na zemljiščih, uskladili smo tudi občinsko prostorsko zakonodajo z veljavnimi pravili, ki so bili sprejeti od leta 2013. V postopku so že 5 SD OPN, v katere so vključene potrebe po ureditvi cestnih povezav in podrobna prostorska urejanja.

Občina in zavod Dežela Kozolcev sta bila uspešna na razpisih za nepovratna sredstva. Za nujna sanacijska dela v objektu Barbova graščina smo dobili nekaj več kot 30 tisoč EUR, za ureditev muzeja Dežela Kozolcev tudi podobno. Do konca leta se želimo prijaviti še na druge razpise in pričakujemo, da bomo uspešni, še posebno pri sofinanciranju obnove in nadgradnje Doma kulture, ki že dolgo časa miruje in čaka na oživitve.

Pri cestni infrastrukturi smo objavili razpis za rekonstrukcijo LC 425332 od odcepa Rovnice do peskokopa na Okrogu v dolžini cca 920 m. Dela naj se bi izvajala poleti. Objavili smo tudi razpis za podelitev koncesije za vzdrževanje javnih cest na območju celotne občine in upamo, da našli izvajalca za boljše cene in kakovostne storitve tako v poletni kot v zimski službi.

V poletni številki glasila Šentrupert boste prebrali še veliko, denimo pogovor z dr. Robertom Peskarjem o znanstveni monografiji ob 500-letnici izgradnje, oprave in posvetitve župnijske cerkve. Da se bodo cedile sline, bo poskrbel kulinarični prispevek.

Prihajamo v poletni čas in pričakujemo, da nas bodo topli in sončni dnevi spremljali na zasluženem dopustu. Upamo, da nas bodo cepljenje in preboleli varovali pred novim pojavom okužbe in da se bo to nesrečno obdobje resnično zaključilo. Upamo, da se bodo med poletjem vrnile tudi tradicionalne prireditve, ki jih prirejajo društva.

Želim vsem lep in prijeten poletni čas med branjem našega glasila!

Andrej Martin KOSTELEC, župan

Beseda urednice

Pred vami je nova številka glasila, ki prinaša pester utrip prvih junijskih dni, ko je bilo v Šentrupertu posebej praznično. Tudi letos predstavljamo občinske nagrajence, ustavili smo se ob praznovanju 500-letnice posvetitve cerkve in zbrali nekaj utrinkov življenja v občini.

Tokrat žal ni prispevkov iz šole, saj so se zaposleni odločili, da jih ne posredujejo. Tako ne moremo pomahati devetošolcem, jim pa vsi iz uredniškega odbora čestitamo za dosežke v devetih letih šolanja in jim želimo srečno in uspešno na novi poti.

Že so tu toplejši dnevi, ki smo jih komaj čakali, poletje prinaša tudi priložnost za oddih in sprostitvev. Privoščite si ju!

urednica Petra Krnc Laznik

Četrty častni občan je dr. Jože Ramovš

Na praznični 2. junij je župan Občine Šentrupert Andrej Martin Kostelec na slovesni prireditvi ob občinskem prazniku podelil letošnja priznanja. Četrty častni občan je postal dr. Jože Ramovš, priznanje sta prejela Bojan Brezovar in Kmetija Kurent, listino pa Vokalna skupina Lilith.

Na prireditvi, ki jo je povezovala Petra Krnc Laznik, sta nastopila saksofonist Jan Gričar in harmonikar Nejc Grm, zapele so tudi nagrajenke.

Častni občan Občine Šentrupert: dr. Jože Ramovš

Jože Ramovš se je rodil 14. aprila 1947 na Homu, v zaselku Viher, mami Julijani in očetu Matevžu kot najstarejši od štirih otrok. Tu je preživel otroška in osnovnošolska leta. Kot komaj triletni deček je s težkimi poškodbami edini preživel eksplozijo bombe, ki jo je našel še s tremi bratranci. Nesreča ga je zaznamovala za vse življenje.

Osnovno šolo je zaključil kot eden najboljših učencev. Po zaključeni gimnaziji je diplomiral iz skupinskega socialnega dela in iz pastoralne psihologije, pri doktorju Antonu Trstenjaku pa je doktoriral iz antropološke tematike človekovega doživljanja resničnosti, med drugim je 18 let delal kot prostovoljec z dr. Janezom Rugljem.

V domači Šentrupert se je vedno rad vračal, povsod s ponosom pove, kje so njegove korenine, navdušuje tudi s svojimi predavanji mladim in parom v pripravi na zakon. Od leta 2014 je list Rastoče knjige Temeniške in Mirnske doline.

Dr. Jože Ramovš je eden največjih poznavalcev dogajanja na področju starosti in staranja prebivalstva v Sloveniji, je antropolog, socialni delavec, znanstveni svetnik in izredni profesor. V središču njegovega zanimanja in več kot štiridesetletnega raziskovanja so vedno človek, kakovostno staranje in sožitje med generacijami. Je pionir raziskovanja na področju alkoholizma, gerontologije in socialnega dela ter je neumoren pri razvoju sku-

pin za samopomoč, medgeneracijskih programov za kakovostno starost, medgeneracijskega sodelovanja, prostovoljstva, skupnostnega dela in izobraževanje družinskih oskrbovalcev.

Danes dela kot raziskovalec in predstojnik Inštituta Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje v Ljubljani, kjer vodi raziskovalno, predagoško in svetovalno delo. Ženo Ksenijo sta bila leta 1992 njegova ustanovitelja, danes je na inštitutu, katerega soustanovitelja sta kasneje postala še Slovenska akademija znanosti in umetnosti ter Vlada Republike Slovenije, kot zdravnica zaposlena tudi njuna hči Ana.

V praksi pogloblja spoznanja o samopomoči in solidarnosti, ki ju utemeljuje kot osnovna vzgiba človekovega socialnega imunskega sistema. Na Inštitutu razvija programe za kakovostno življenje in sožitje med generacijami, kjer se je med drugim usposobilo več tisoč prostovoljcev, ki so nujni za izvajanje sodobnih programov za zdravostarjanje in dolgotrajno oskrbo.

Je eden od dveh pobudnikov Konzorcija-17, pogodbenega interesnega združenja 30 srednjih in manjših občin za vzpostavitev sodobne lokalne integrirane dolgotrajne oskrbe v lokalni skupnosti, katerega članica je tudi občina Šentrupert. Več kot 20 let je urednik revije *Kakovostna starost*, edine strokovne revije za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje v Sloveniji. S kritičnimi pogledi se je odzival na vse tri dosedanje osnutke Zakona o dolgotrajni oskrbi, zadnjih pet let intenzivno sodeluje in soustvarja projekte integrirane dolgotrajne oskrbe v lokalnih skupnostih. Njegova strokovna bibliografija zajema več kot tisoč enot. S svojimi izjemnimi znanstvenimi prispevki se je zapisal med vodilne strokovnjake tega področja na svetu.

Izredni profesor dr. Jože Ramovš je humanist, strokovnjak, raziskovalec, zaprisežen ustvarjalec razvoja, ki s svojim delom in odnosom prispeva k medčloveškemu sožitju, sočutnem delovanju in osmišljanju osebnega poslanstva pri samopomoči in samoodgovornosti.

Dr. Jože Ramovš prejme naziv častni občan Občine Šentrupert za posebne zasluge in izjemne dosežke na področju gerontologije in socialnega dela, še posebej na področju razvoja skupin za samopomoč, medgeneracijskih programov za

kakovostno starost, medgeneracijskega sodelovanja, prostovoljstva in izobraževanja družinskih oskrbovalcev, za izjemne prispevke na znanstvenem področju, s katerimi se je zapisal v slovensko in svetovno stroko, in kot pobudnik projekta integrirane dolgotrajne oskrbe v lokalnih skupnostih.

Priznanje Občine Šentrupert v letu 2021: Bojan Brezovar

Bojan Brezovar se je rodil 16. marca 1951 in je vse svoje življenje ostal tesno povezan s krajem, kjer je odrasčal in kjer živi še danes. V spodbujanje kakovostnega preživetja prostega časa, bodisi na kulturnem bodisi na športnem ali turističnem področju, se je vključil že pred desetletji.

Bil je član Turističnega društva Šentrupert, s katerim je organiziral turnirje taroka in soustvarjal program prireditve Poletje v Šentrupertu v sklopu Imago Sloveniae. Je tudi član Združenja borcev za vrednote NOB, ki med drugim ureja prvo partizansko tiskarno v Sloveniji, ki je delovala v Zabukovju.

Bil je soustanovitelj in do nedavnega prvi in edini predsednik Planinskega društva Polet Šentrupert. Društvo je imelo do epidemije več kot 150 članov, ki so prihajali tako iz domače kot sosednjih in drugih slovenskih občin. S svojo proaktivnostjo je poskrbel, da je društvo dobro prepoznano tako zaradi rednih mesečnih pohodov

in lunohoda v Nebesa kot tudi zaradi večdnevni taborov v tujini. Bil je eden od soustanoviteljev Steklasove pohodne poti, z markacisti skrbi za njeno urejenost in opremljenost z usmerjevalnimi tablam in je njen glavni promotor. Kot načelnik naravovarstvenega odseka in stražar gorske narave osvešča o pomembnosti čiste okolja.

Bojan Brezovar je človek z izjemno vizijo, človek odprtega duha, povezovanja, strpnosti, iskrenosti in tovarištva, poudarja skupno dobro in vedno nesebično pomaga.

Bojan Brezovar prejme Priznanje Občine Šentrupert za dolgoletno prostovoljno delo na področju pohodništva, varstva narave in turizma ter spodbujanje kakovostnega preživljanja prostega časa vseh generacij.

Priznanje Občine Šentrupert v letu 2020: Kmetija Kurent. Priznanje sta prevzela Medeja in Ivan Kurent.

Kmetija Kurent leži v vasi Kamnje, na vzpetini malo nad Šentrupertom. Mlada gospodarja Medeja in Ivan sta na starodavni domačiji z gospodarskim poslopljem, sadovnjaki, vinogradom z vinskim hramom in gozdovi razvila vse tisto, kar potrebuje sodobno kmetovanje. Med obnovo kmetije sta odkrila in spoznala stare kmetijske naprave, ki so bile zlasti zanimive za njune tri takrat šoloobvezne otroke. Iz tega se je rodila ideja, da bi domačija postala zatočišče za raznovrstno orodje in predmete, ki pričajo o bogati dediščini in življenju na kmetih v preteklosti. Danes že zavidljiva zbirka starega kmečkega orodja je dobila domovanje na obnovljenem podu, skednju. Vsak kos je opremljen z opisom. Poleg orodja je v malem muzeju na ogled še lokalna naravna posebnost: okamenjele kamenške školje, ki so se ohranile po umiku panonskega moraja.

Kmetija z leti postaja vse bolj prepoznavno stičišče preteklosti in sedanjosti, hkrati pa ponuja svoje pridelke – kruh, 100-odstotne naravne sokove, sladke prigrizke, domače aperitive, organizirana druženja. Edinstveni dogodek, ki čaka svojo jubilejno, 10. izvedbo, je Kresovanje na vasi, kjer združijo stare kmečke igre za otroke in odrasle s prižigom kresnega ognja.

Družina Kurent razvija kmetijo z veliko energije, vneme, znanja, časa in dobre volje, predvsem pa dokazuje, da se iz malega s skupnimi počmi in povezanostjo lahko naredi veliko.

Kmetija Kurent prejme Priznanje Občine Šentrupert za dolgoletno skrb za ohranjanje bogate dediščine in pričevanj o življenju na kmetih v preteklosti, še posebej za bogato zbirko starega kmečkega orodja.

Listina Občine Šentrupert za leto 2020: Vokalna skupina Lilith. Listino je prevzela vodja skupine Tanja Udovč.

Lilith je vokalna skupina devetih pevk iz Šentruperta. Vsaka je svet in cvet

zase, poleg želje po petju in ustvarjanju glasbe pa jih povezujejo tesne prijateljske vezi.

Začetki ustvarjanja segajo v oktober 2011, ko se je v njih prebudila želja, da bi v domači Šentrupert s petjem vnesle svežino, naredile nekaj dobrega za skupnost in tako na svoj način prispevale k občutku povezanosti med ljudmi. Po dveh letih prepevanja se je skupini pridružil kitarist, občasno pa z njimi zaigrata še pianist ter harmonikaš in tolkalist.

Da v glasbi nisi nikoli sam, dokazujejo tudi člani Vokalne skupine Lilith, ki so v 10-letnem ustvarjanju spletli bogato mrežo glasbenih in ustvarjalskih prijateljstev. Imeli so priložnost sodelovati in ustvarjati s številni glasbenimi skupinami in posamezniki, kot so med drugim Oktet Lipa Trebnje, Stiški kvartet, Il divji, Gorjanski spev, Juan Vasle, Ivan Vombergar in Ditka. Z veseljem sprejemajo povabila na nastope po vsej Sloveniji, njihove glasbene mape pa vsebujejo bogato zbirko domačih in tujih pesmi, večinoma v priredbah članic skupine Tanje in Jasne Udovč.

Župan Občine Šentrupert Andrej Martin Kostelec podeljuje Listino Občine Šentrupert za leto 2021 ob 10-letnici delovanja za pevsko ustvarjanje domačih in tujih pesmi, za povezovanje z drugimi glasbeniki in za dvig prepoznavnosti Občine Šentrupert.

P. K. L., foto: Alenka S. Lamovšek

Realizacija proračuna v obdobju januar-april 2021

Zap. števil.	kto	Bilancijska postavka	proračun 2021	realizacija jan.- april 21	indeks real./pror.
I.		PRIHODKI SKUPAJ (70+71+72+73+74+78)	3.589.145,09	1.292.591,36	36,0
A)		TEKOČI PRIHODKI (70+71)	2.547.250,00	781.479,52	30,7
1.	70	Davčni prihodki (a+b+c+č)	2.377.950,00	736.194,04	31,0
a)	700	Davek na dohodek in dobiček-dohodnine	1.884.600,00	681.343,00	36,2
b)	703	Davki na premoženje (premičnine, nepremičnine, dediščine..)	409.450,00	32.713,37	8,0
c)	704	Domači davki na blago in storitve (posebne stor.; drugi davki)	83.900,00	34.520,78	41,1
č)	706	Drugi davki in prispevki (UJP nerazporejeno)	0,00	-12.383,11	
2.	71	Nedavčni prihodki (a+b+c+č+d)	169.300,00	45.285,48	26,7
a)	710	Udeležba na dobičku in dohodki od premoženja (obresti)	58.000,00	19.458,49	33,5
b)	711	Upravne takse in pristojbine	3.100,00	4.236,86	136,7
c)	712	Globe in druge kazni	28.200,00	3.610,00	12,8
č)	713	Prihodki od prodaje blaga in storitev	5.000,00	150,00	3,0
d)	714	Drugi nedavčni prihodki	75.000,00	17.830,13	23,8
3.	72	Kapitalski prihodki (a+b)	70.000,00	39.608,37	56,6
a)	720	Prihodki od prodaje stanov, objektov in stanovanj	0,00	39.608,37	
b)	722	Prihodki od prodaje zemljišč in neopredmetenih sredstev	70.000,00	0,00	
4.	73	Prejete donacije (a+b)	1.700,00	0,00	0,0
a)	730	Prejete donacije iz domačih virov (nepovratna sredstva!)	1.700,00	0,00	
b)	731	Prejete donacije iz tujine	0,00	0,00	
B)		TRANSFERNI PRIHODKI (74)	970.195,09	471.503,47	48,6
a)	740	Prejeta sredstva iz državnega proračuna	970.195,09	175.772,95	
b)	741	Prejeta sredstva iz drž. prorač. iz sredstev proračuna EU	0,00	295.730,52	

II.		ODHODKI SKUPAJ (40+41+42+43+45) brez 44	4.541.062,77	1.254.270,16	27,6
A)		TEKOČI ODHODKI (40)	994.060,00	314.403,94	31,6
a)	400	Plače in drugi izdatki zaposlenim	236.800,00	109.061,13	46,1
b)	401	Prispevki delodajalcev za socialno varnost	34.010,00	15.326,40	45,1
c)	402	Izdatki za blago in storitve (dobavitelji)	623.250,00	186.780,46	30,0
č)	403	Plačila domačih obresti	60.000,00	2.735,95	4,6
d)	409	Rezerve	40.000,00	500,00	1,3
B)		TEKOČI TRANSFERI (41)	996.515,00	244.754,68	24,6
a)	410	Subvencije	27.000,00	0,00	0,0
b)	411	Transferi posameznikom in gospodinjstvom	647.000,00	173.586,04	26,8
c)	412	Transferi neprifitnim organizacijam in ustanovam	32.100,00	2.392,60	7,5
č)	413	Drugi tekoči domači transferi	290.415,00	68.776,04	23,7
C)		INVESTICIJSKI ODHODKI (42)	2.524.732,77	684.255,46	27,1
a)	420	Nakup in gradnja osnovnih sredstev	2.524.732,77	684.255,46	27,1
Č)		INVESTICIJSKI TRANSFERI (34)	25.755,00	10.856,08	42,2
a)	431	Inv. transferi pravnim in fizičnim osebam, ki niso PU	22.874,00	10.856,08	47,5
b)	432	Inv. transferi proračunskim uporabnikom	2.881,00	0,00	
V.		DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAP. DELEŽEV (44)	0,00	0,00	
c)	441	Povečanje kapitalskih deležev in finančnih naložb	0,00	0,00	

RAČUN FINANCIRANJA					
A)	500	Domače zadolževanje	1.023.391,00	293.955,27	28,7
	5001	Najeti krediti pri poslovnih bankah - kratkoročni	951.400,00	293.955,27	
	5002	Najeti krediti pri poslovnih bankah - dolgoročni	0,00	0,00	
	5003	Najeti krediti državnemu proračunu - dolgoročni	71.991,00	0,00	
B)	550	Odplačila domačega dolga	98.798,92	332.397,97	336,4
	5501	Odplačila kreditov poslovnim bankam - dolgoročni	68.564,72	23.325,60	
	5502	Odplačila kreditov poslovnim bankam - kratkoročni	0,00	293.955,27	
	5503	Odplačila kreditov državnemu proračunu - dolgoročni	30.234,20	15.117,10	
C)	A-B	NETO ZADOLŽEVANJE	924.592,08	-38.442,70	

Vir: APPRA-O
Šentrupert, 24.05.2021

Božena Ojcinger, univ. dipl. ekon. rač.
računovodja

Komunalno opremljanje Obrtno podjetniške cone Šentrupert uspešno zaključeno

Konec maja 2021 je izbrani izvajalec Gradnje d.o.o. Boštanj zaključil z gradbenimi deli v okviru komunalnega opremljanja Obrtno podjetniške cone Šentrupert. Javna pot Farovski hrib, ki vodi do OPC Šentrupert, je tako postala sodobna prometna povezava v širini 5,5 m s spremljajočim pločnikom in javno razsvetljavo. Ob tem so bili urejeni tudi dostopi na okoliška kmetijska zemljišča, prometna in turistična obvestilna signalizacija ter odvodnjavanje meteornih voda s cestišča in bližnjega zaledja ceste. Zgrajeni sta tudi dve kamniti zložbi, ki cesto varujeta pred vdorom plazovite zemljine in kamnine na cestišče in most. Zaradi ureditve primerne dovoza na parkirišče tamkajšnjega podjetja je bila dodatno zgrajena tudi manjša tretja kamnita zložbica. Zaključena je tudi izgradnja mostu čez Bistrico, hkrati pa je bila urejena navezava na javno pot ob Bistrici proti Šentrupertu.

V torek, 8. junija, smo nove pridobitve predali namenu v okviru krajše slovesnosti v sklopu občinskega praznika. Župan Andrej Martin Kostelec, direktor Razvojnega centra Novo mesto d.o.o. Franci Bratkovič, ter predstavniki podjetij Koščak Šentrupert d.o.o. in TIMS Lovše d.o.o. so prerezali trak komunalno opremljene Obrtno podjetniške cone Šentrupert. Naložba je bila ocenjena na 950.342,33 EUR in je s 584.699,09 EUR sofinancirana iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj. Dodatno je občina iz lastnih sredstev uredila še pločnik in javno razsvetljavo ter priključitev mostu na javno pot, ki poteka ob Bistrici.

Na slavnostnem odprtju sta zbrane nagovorila župan Andrej Martin Kostelec in direktor Razvojnega centra Novo mesto Franci Bratkovič, v imenu upokojenih obrtnikov se je občini in županu za uresničitev naložbe zahvalil Peter Kurent. Novo pridobitev je blagoslovil domači župnik Jakob Trček, še posebej slovesno in atraktivno noto pa so dogodku pridali še Občinski pihalni orkester Trebnje in Trebanjske mažorete ter lastniki sta-

rodobnih traktorjev Etno družabnega društva Draga pri Šentrupertu.

Ob zaključku ene najpomembnej-

ših pridobitev v Šentrupertu v zadnjih letih se zahvaljujemo vsem, ki ste prispevali k uspešni realizaciji projekta, še posebej pa izvajalcu, nadzoru, skrbniku za varnost in zdravje pri delu, delujočim podjetjem v coni, lastnikom zemljišč ter vsem sodelujočim na slovesnosti ob odprtju nove pridobitve. Hvala tudi vsem občanom občine Šentrupert, ki ste investicijo podpirali vse od ideje do končne realizacije, in Razvojnemu centru Novo mesto d.o.o.

Alja Rabzelj, višja svetovalka za investicije
foto: Franc Pepelnak

O delu občinske uprave

Od našega zadnjega srečanja v občinskem glasilu je bilo delovanje občinske uprave precej živahno. Vsakdanje strokovne in administrativne obveznosti nam prinašajo kar nekaj izzivov, seveda pa tudi uspešno sodelujemo z občinskim svetom. Ta se je v tem obdobju sesel na eni redni in eni dopisni seji.

Na dopisni seji se je občinski svet seznanil in potrdil namero o sklenitvi sodne poravnave v pravdni zadevi tožeče stranke Republike Slovenije proti toženi stranki Občini Mokronog-Trebelno in drugim konzorcijskim občinam, ki se je na prvi stopnji vodila pred Okrožnim sodiščem v Ljubljani v sporu zaradi plačila 1.906.009,06 EUR. S predlagano sodno porav-

navo v letu 2021 se tožena stranka oz. zavezanke iz poravnave zavežejo tožeči stranki oz. upravičenki iz poravnave plačati znesek v skupni višini 857.704,08 EUR do 31. 12. 2025, vsaka zavezanica zase. Sodna poravnava je bila v mesecu maju tudi podpisana.

Na majski redni seji pa je Občinski svet občine Šentrupert sprejel Odlok o načinu izvajanja gospodarske javne službe vzdrževanja občinskih javnih cest v Občini Šentrupert, obravnaval je Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Šentrupert, sprejel je Odlok o podelitvi koncesije za opravljanje javne službe v osnovni zdravstveni dejavnosti v Obči-

ni Šentrupert in obravnaval Odlok o spremembah in dopolnitvah Odloka o ustanovitvi javnega zavoda Knjižnica Pavla Golie Trebnje.

K pestremu dogajanju je pripomoglo tudi sodelovanje pri pripravah na občinski praznik. Kadrovske je občinska uprava v polni zasedbi, zato upamo na dobro in uspešno delo tudi v prihodnje. Vam, spoštovane občanke in občani, se zahvaljujemo za sodelovanje na vseh področjih našega dela in vam želimo prijazno in zdravo poletje, učenkam in učencem ter učiteljskemu zboru pa lepe in prijazne počitnice!

Anne Marie Valentar,
direktorica občinske uprave

Urejanje občinskih cest in javnih poti v občini

Zaradi nekajletnega primanjkljaja pri vlaganju finančnih sredstev v občinske ceste te niso v najboljšem stanju, zato vse občane prosimo za pomoč in aktivno sodelovanje pri skrbi za naše ceste in varnost udeležencev v prometu, predvsem za pomoč pri čiščenju muld, zamašenih odtočnih kanalov, prepustov in jaškov ter redno obrezovanje in vzdrževanje živih

mej, grmičevja, dreves in ostale vegetacije na površinah ob cestišču tako, da sta zagotovljena preglednost ceste in prost profil ceste ter da je prometna signalizacija vidna in dostopna. Prav tako je treba obrezati vegetacijo ob pločnikih in višje rastoče poljščine saditi na primerni razdalji od roba ceste, saj velikokrat zaradi razraščnosti ovirajo varnost pešcev in drugih

udeležencev v prometu. Po onesnaženju cestišča z blatom, zemljo, peskom ali drugimi onesnažili je zaradi zagotavljanja varnosti udeležencev v prometu treba cesto očistiti.

Hvala, ker skupaj z nami skrbite za urejeno in varno okolje!

Alja Rabzelj, višja svetovalka za investicije

Odpadne vode: naša skupna skrb

Občinska uprava Občine Šentrupert je aktivno pristopila k aktivnostim, ki se nanašajo na opremljanje aglomeracij v občini. Izdelan je osnutek ekonomske analize variantnih rešitev za opremljanje aglomeracij v občini. S pomočjo ekonomske analize bomo pridobili natančne informacije o racionalnosti in ekonomski upravičenosti opremljanja posamezne aglomeracije.

Osnutek omenjene analize je objavljen na spletni strani občine, da tudi občani podate morebitne pripombe, predloge, rešitve, kar bo pripomoglo k uporabnim in izvedljivim rešitvam.

Podlaga za opremljanje aglomeracij je Uredba o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode, ki določa tudi roke za doseg oskrbovalnih standardov, ko morajo vsi, tudi tisti, ki nimajo možnosti priključitve na javno kanalizacijo, urediti odvajanje in čiščenje komunalne vode.

- Aglomeracija s **skupno obremenitvijo enako ali večjo od 500-2000 PE**, mora biti opremljena z javnim kanalizacijskim omrežjem in komunalno čistilno napravo **najpozneje do 31. 12. 2021**, kadar je iztok v vodno telo površinske vode, uvrščene med občutljiva območja, ali v vodo na prispevnem območju občutljivega območja ali na vodo-varstvenem območju in
- **do 31. 12. 2023**, kadar gre za drugačen iztok.
- **Za obstoječe objekte** velja, da lastnik obstoječega objekta, za katerega je bilo izdano gradbeno dovo-

ljenje pred 14. 12. 2002 ali je bil v uporabi pred tem datumom oz. je obstoječa ureditev odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode skladna s predpisi, ki so veljali med gradnjo in je na območju, ki ni opremljeno z javno kanalizacijo in opremljenost z javno kanalizacijo ni predpisana in ni mogoče odpadnih voda odvajati v javno kanalizacijo sosednjega območja (dolžina kanalizacijskega priključka več kot 100 m in nesorazmerno visoki stroški glede na koristi za okolje), mora zagotoviti odvajanje in čiščenje najpozneje **ob prvi rekonstrukciji objekta**. Če se odpadna voda odvaja posredno ali neposredno v vode brez predhodnega čiščenja oziroma obstoječa ureditev odvajanja in čiščenja ni skladna s predpisi, ki so veljali med gradnjo, pa mora lastnik takega objekta zagotoviti odvajanje in čiščenje **najpozneje do 31. 12. 2021**.

Do poteka rokov lahko lastnik takega objekta komunalno odpadno vodo:

- čisti v obstoječi mali komunalni napravi (če je zagotovljeno ustrezno ravnanje z blatom),

- zbira v obstoječi nepretočni greznici (če je zagotovljeno ustrezno ravnanje s komunalno odpadno vodo),
- čisti v obstoječi pretočni greznici, ki je skladna s predpisi, ki so veljali med gradnjo (če je za blato zagotovljeno ustrezno ravnanje).

Lastnik objekta mora o svoji prilagoditvi načina odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode pisno obvestiti izvajalca v 15 dneh po začetku obratovanja male komunalne čistilne naprave oziroma 30 dni pred začetkom uporabe nepretočne greznice.

Smiselno je, da vsi, ki morate tako ali drugače urediti odvajanje odpadnih vod, **k temu pristopite čim prej**. Občina Šentrupert ima objavljen tudi **javni razpis za subvencioniranje malih komunalnih čistilnih naprav**, zato ste tisti, ki imate namen postaviti malo komunalno čistilno napravo, lepo vabljeni, da ponujeno priložnost tudi izkoristite.

V skupni skrbi za okolje bo naše življenje boljše in prijaznejše.

Anne Marie Valentar,
direktorica občinske uprave

Obvestilo uporabnikom vaških vodovodov

Uporabnike vaških vodovodov v občini Šentrupert obveščamo, da je 31. 12. 2020 poteklo kar nekaj vodnih dovoljenj in vodnih pravic za neposredno rabo vode za oskrbo s pitno vodo. Če jih še niste podaljšali, predlagamo, da začnete s pridobitvijo novega vodnega dovoljenja in vodne pravice.

Za dodatne informacije se lahko obrnete na Direkcijo Republike Slovenije za vode, Hajdrihova ulica 28c, 1000 Ljubljana, na oddelek za vodne pravice, tel. št. (01) 478 31 00 ali na Občino Šentrupert.

Alja Rabzelj, višja svetovalka za investicije

Zaključeni obnovi vodohranov Vrh in Ovčak

V sodelovanju s Komunalno Trebnje smo uspešno zaključili z dvema pomembnima investicijama na področju zagotavljanja oskrbe s pitno vodo: obnovo vodohranov Vrh in Ovčak. Komunalna Trebnje je dotrajana vodohrana obnovila in uredila ter

tako povečala kakovost oskrbe s pitno vodo prebivalcev, ki se oskrbujejo iz navedenih vodohranov. Skupna vrednost projekta je bila ocenjena na 60.490,83 EUR, od tega je občina na podlagi Zakona o financiranju občin pridobila 49.582,65 EUR od Ministr-

stva za gospodarski razvoj in tehnologijo, ostali del pa je pokrila iz občinskega proračuna.

Alja Rabzelj,
višja svetovalka za investicije

Sprejet Odlok o prvih (I) spremembah in dopolnitvah Občinskega prostorskega načrta Občine Šentrupert (Uradno glasilo e-občina, št. 6/2021), ki velja od 17. 4. 2021

Na 17. redni seji občinskega sveta Občine Šentrupert je bil na drugi obravnavi sprejet Odlok o razveljavitvi Odloka o občinskem podrobnem prostorskem načrtu za novo stanovanjsko sosesko (ŠEN-64 SS) (Uradni list RS, št. 31/2016, Uradno glasilo e-občina, št. 6/2021) ter sprejet Odlok o prvih (I) spremembah in dopolnitvah občinskega prostorskega načrta (ISD OPN) Občine Šentrupert (Uradno glasilo e-občina, 6/2021), katerega začetek veljavnosti je od 17. 4. 2021.

Na podlagi sklepa župana z dne 14. 4. 2021 je bil sprejet Sklep o razveljavitvi sklepa o pripravi četrtyh (4) sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta (4SD OPN) Občine Šentrupert, katerega namen je bil sprememba podrobnejše namenske rabe prostora na stavbnih zemljiščih na podlagi razvojne pobude za razvoj lesnopredelovalnega obrata za obmo-

čji EUP PRE-34 IK in RAK-38 ZS.

V teku je postopek za sprejem Odloka o petih (5) spremembah in dopolnitvah občinskega prostorskega načrta (5SD OPN) Občine Šentrupert. Njegov namen je umestitev povezovalnih cest zaradi novega nivojskega prehoda čez železniško progo Trebnje–Sevnica in sprememba namenske rabe na tem območju ter prenos pravilne meje območja sprejetega v OPPN za prestavitev regionalne ceste RI-215/1162 Trebnje–Mokronog (t. i. obvoznica Mirna). Poleg tega je Občina Šentrupert vključila tudi spremembe povezovalne ceste med JP 927751 in JP 927693, ki bo omogočila promet do LC 425302. Od 25. januarja do 25. februarja so se sprejemale pobude in predlogi za spremembo namenske rabe iz stavbnega zemljišča v primarno rabo (v kmetijsko ali gozdno zemljišče) za 5SD OPN.

Na pobudo zasebnika je v pripravi Občinski podrobni prostorski načrt (OPPN) Občine Šentrupert za kamnolom Zabukovje (EUP ZAB 47 – severni del), za katerega je bilo izdelano in dopolnjeno okoljsko poročilo. Od 5. maja do vključno 5. junija je potekala javna razgrnitev, javna obravnava pa je bila 26. maja v sejni sobi gasilskega doma PGD Sveti Rok. Pobude in pripombe bomo preučili in stališča do pripomb javno objavili na spletni strani Občine Šentrupert. Sledi faza predloga OPPN ter faza, v kateri bodo svoja mnenja podali nosilci urejanja prostora (NUP), na koncu bo o OPPN na redni seji razpravljala še občinski svet.

Tanja Šiško Bevec,
višja svetovalka za okolje in prostor

Priprave na zdravstveno ambulanto v naši občini

Že v prvi polovici leta 2019 se je občina začela pogovarjati o možnosti, da bi Zdravstveni dom Trebnje odprl zdravstveno ambulanto v Šentrupertu.

Takrat je bilo rečeno, da so prostori, ki so bili ponujeni v najem, premajhni in da v zdravstvenem domu nimajo dovolj kadra, da bi odstopili zdravnika za bodočo ambulanto. Takrat je bilo rečeno, da je skoraj tretjina zdravstvenega kadra na porodniškem dopustu. Tudi naslednje leto ni bilo posluha, da bi presežek prihodkov nad odhodki, ki je ustvaril Zdravstveni dom Trebnje namenili za izgradnjo ambulante v Šentrupertu, ampak so bili namenjeni za nadgradnjo zdravstvenega doma v Trebnjem.

Po zaprtju podružnice Pošte Sloveni-

je v Šentrupertu in prenosu poštnih storitev na pogodbeno pošto je nepremičnina na lokaciji Šentrupert 124 ostala prazna. Občina se je aprila pozanimala za odkup, naslednji mesec pa smo že podpisali kupoprodajno pogodbo. Občina je tako pridobila primeren prostor za zdravstveno ambulanto, ki ga je potrdilo tudi Ministrstvo za zdravje.

Občinska uprava v Zdravstvenem domu Trebnje še enkrat preverila, ali lahko zagotavlja zdravstvene storitve na področju splošne medicine na območju naše občine. Prejeli smo odgo-

vor, da tega ne more zagotoviti niti letos niti prihodnje leto. Na podlagi te izjave sta ZZZS in Ministrstvo za zdravje podali soglasje za zagotavljanje osnovne zdravstvene dejavnosti s pomočjo koncesije. Občinska uprava je pripravila predlog odloka o podelitvi koncesije za opravljanje javne službe v osnovni zdravstveni dejavnosti v občini Šentrupert, občinski svet je sprejel potrdil odlok, zdaj pa pripravljamo javni poziv za iskanje zdravstvenega tima za našo občino.

Andrej Martin KOSTELEC

Nujna vzdrževalna dela na Barbovi graščini

Občina Šentrupert se je aprila prijavila na javni poziv Ministrstva za kulturo za sofinanciranje nujnih programov na področju kulture za leto 2021.

Predmet javnega poziva je sofinanciranje nujnih programov na področju kulture, in sicer za ureitev osnovnih prostorskih pogojev in nakupa opreme za javne zavode s področja kulture, katerih ustanoviteljica je lokalna skupnost.

Občina je bila na razpisu uspešna, saj smo prejeli 31.704,84 EUR

oz. polovico upravičenih stroškov za nujna vzdrževalna dela na objektu Barbova graščina – Vesela Gora.

Sanacijska dela:

- na SZ vogalu se popravi peskolov in stik peskolova z vertikalno odtočno cevjo, preko katere se odvaja meteorna voda s strehe,
- obnovijo se okna, ki so ob prenovi objekta leta 2006 ostala neobnovljena. Stara okna v pritličju se zamenjajo z novimi po vzoru okna, ki je ➤

- ohranjen v severni steni, nasproti nekdanje kašče – okno je vgrajeno z notranje strani z enojnim okvirjem, ima dvojne kril,
- okensko okovje se ponovi po vzoru oken iz prvega nadstropja – kovano okovje,
- popravijo se poškodbe na kamnitih okenskih okvirjih,
- pri zidanih okenskih okvirjih na dvorišni strani se njihove poškodbe zidarsko obnovi v prvotni izvedbi,
- popravi se strešna kritina, stik strehe na osnovnem objektu in strehe na rizalitu (žlota), pregledajo se žlebi,
- na podstrešju se izvede deratizacija oz. poskrbi za zaščito električnih kablov pred glodavci,
- obnovijo se sanitarije v pritličju, v sodobnem stilu.

Skupna vsota investicijskih del je 63.409,68 EUR, pri čemer ministrstvo za kulturo prispeva 31.704,84 EUR, razliko pa občina.

Primož Primec, vodja projekta

Cepljenje v naši občini

V občini Šentrupert je cepljenje potekalo 25. maja 2021 med 17. in 19. uro v sejni sobi občine. Cepljenih je bilo 120 oseb (od 139 prijavljenih), in sicer je bilo uporabljeno cepivo podjetij Pfizer-BioNTech. Drugo cepljenje je bilo 15. junija 2021.

Najlepša hvala ZD Trebnje, direktorici Veri Rozman in zaposlenim za hitro in učinkovito izpeljavo cepljenja.

Primož Primec, poveljnik občinskega štaba CZ

NOVICE IZ DRŽAVNEGA ZBORA

Spoštovane občanke in občani,

tukaj je mesec junij. Epidemijo počasi spravljamo v red. Množično cepljenje proti covid-19 nas bo pripeljalo do končnega cilja. Do takrat pa bomo morali spoštovati in se držati sprejetih ukrepov.

Nova Slovenija, njeni ministri in poslanci tudi v teh težkih časih odgovorno opravljajo svoje delo in se skupaj z vlado pripravljajo na pomembne cilje v prihodnosti. Pomembna zaveza in ključen del našega gospodarskega programa so nižji davki in administrativne poenostavitve. Danes se ljudje utapljajo v morju predpisov. V zakonodajni proceduri je zato že prvi paket zakonodaje za odpravo birokratskih ovir, vlada pa pripravlja tudi paket sprememb petih davčnih zakonov.

Za nas je ključna usmeritev: »Tisti, ki delajo, ki ustvarjajo dodano vrednost, morajo od svojega dela tudi imeti več. Več kot imajo danes. Za nas je delo vrednota. Zaupamo ljudem in verjamemo, da zna posameznik z denarjem rav-

nati bolj odgovorno, preudarno in racionalno kot država.«

Predlagamo postopen dvig splošne dohodninske olajšave iz sedanjih 3.500 EUR na 7.500 EUR do leta 2025. To pomeni, da bodo imeli ljudje že od začetka naslednjega leta višje neto plače.

Prepričan sem, da je edina pot za uspešen izhod iz epidemije zagon gospodarstva in davčna razbremenitev. Načrtovane davčne olajšave vsem prinašajo višje neto plače.

Vsem občankam in občanom občine Šentrupert čestitam ob občinskem prazniku, ob dnevu državnosti in 30. obletnici samostojnosti Slovenije.

Blaž Pavlin, poslanec

Občinska čistilna akcija

Občina Šentrupert je v soboto, 24. aprila 2021, izvedla občinsko čistilno akcijo.

Najprej smo se povezali s Komunalo Trebnje d.o.o., ki je poslala pobudo, da akcijo izvedemo v manjših zaključenih skupinah oz. družbah z upoštevanjem priporočil NIJZ in vladnih

odlokov za preprečevanje širjenja epidemije. Komunala Trebnje je pri tem zagotovila vrečke in rokavice za enkratno uporabo, za kar se jim iskreno zahvaljujemo.

Čistilno akcijo smo izvajali kar cel teden, med 19. in 24. aprilom 2021. Akciji so se priključila domača društva, vasi in posamezniki, ter tudi domača osnovna šola.

Večino dela smo opravili v soboto, 24. aprila 2021, med 9. in 12. uro, ko je na akciji sodelovalo več kot 100 občanov.

Kot smo lahko videli, se je nabralo predvsem veliko pločevink od piva, lončkov od kave »to go«, ovitkov različnih prigrizkov, plastenk in podobno, pa tudi kamionske gume, štedilnik in akumulator. Majhen namig za tistega, ki je odvrget akumulator: Dinos v Trebnjem odslužene akumulatorje odkupuje in plačilo sploh ni tako slabo ... za eno malico bi bilo zagotovo!

Iskrena hvala vsem sodelujočim!

Primož Primec, občinska uprava

Poslikali so svojo olimpijsko majico

Šentrupert je zadnjo majsko soboto obiskala slovenska bakla.

Ob tej priložnosti je bila pred Deželo kozolcev delavnica poslikave majic "Imam olimpijske sanje", ki je bila namenjena predvsem otrokom in tudi mladim po srcu.

Nad poslikavami je bdela mentorica, ilustratorica Mojca Lampe Kajtna, ki je pripravila različne športne motive. Obiskovalci so se v ustvarjanju s spreji za tekstil preizkusili kar sami in pri tem neizmerno uživali. Na obisk slovenske bakle v Šentrupertu jim tako ostaja barvit spomin.

Delavnico sta pripravili trebanjska izpostava Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (JSKD) in Občina Šentrupert.

JSKD OI Trebnje

Vseslovenski izziv kvačkanja

Kljub majhnosti je Slovenija dežela presežkov. Ne le na športnem, tudi na veliko drugih področjih. Ob 30-letnici osamosvojitve želimo postaviti Guinnessov rekord v kvačkanju občinskih grbov, pri katerem bo prav vsaka slovenska občina dobila svoj grb. 212 grbov, 211 kvačkaric in 1 kvačkar.

Za našo občino bom kvačkala Jelka Gorenc. V projekt sem se prijavila, ker imam rada izzive, čeprav je to kar velik izdelek. Zame bo to preizkus, ali lahko izvedem tudi take projekte, ki so vezani na čas in velikost. Grb bo velik približno 140x180 cm, zanj pa bo potrebnih približno 100 ur dela.

Upam, da me bo pri tem finančno podprla tudi Občina Šentrupert, saj grb dobi v trajno last, hkrati pa tudi virtualno galerijo, po kateri se bodo turisti lahko sprehodili po občini in si ogledali lokalno ponudbo. Prosim tudi vse podjetnike in gospodarstvenike, da se odzovejo in prispevajo po svojih močeh. Častni pokrovitelj je sicer predsednik Borut Pahor.

Vsi, ki bi pristopili k naši nori ideji, lahko pišete na naslov: info@ustvarjalnosrce.si. Že vnaprej najlepša hvala.

Zakaj bi sodelovali? Ker lahko postanete del naše odmevne zgodbe. Ker lahko pomagate uresničiti noro idejo ljudi, ki želijo vsaj za hip povezati Slovenijo v pozitivno zgodbo. Ker zmoremo. Zavedamo se, da kvačkanja morda še ne poznate, čeprav je v zadnjem času postalo zelo popularno tudi pri mladih. Namen projekta Slovenija kvačka je promocija Slovenije in povezovanje slovenskih občin in občanov ter spodbujanje kvačkanja, saj je delo z rokami delo s srcem.

Jelka Gorenc

Tehnika, s katero se bodo kvačkali grbi, osebni arhiv J. G.

IZJEMEN USPEH ŽENSKEGA ROKOMETNEGA KLUBA KRKA

Šentruperčanki Lea in Manja z medaljama in pokalom

Ko se nam zdi, da skoraj nič ni tako, kot bi moralo biti, so pozitivne novice še toliko bolj pomembne. Ste vedeli na primer, da sta mladi soobčanki Lea Uhan in Manja Kisovec izjemno uspešni rokometašici?

Konec maja je v dvorani Stopiče potekala uradna podelitev medalj in pokala rokometašicam Ženskega rokometnega kluba Krka Novo mesto.

V ženskem rokometnem klubu Krka, katerega članici sta, domačinki Lea Uhan in Manja Kisovec žanjeta velike športne uspehe. S člansko ekipo sta namreč osvojili 3. mesto v državi. To pa ni vse. Pred dvema letoma sta postali državni prvakini v kadetski ekipi, največji uspeh pa sta letos dosegli z mladinsko ekipo, saj so dekleta postala nove mladinske državne prvakine. Mladinska ekipa rokometašic Krke je naslov državnih prvakinj osvojila predčasno. Ker poraza niso poznale, so bile še pred koncem prvenstva v neulovljivi prednosti pred zasledovalkami.

Mladi športnici, razumljivo, ogromno prostega časa porabita za treninge rokometu. 18-letna Lea pravi, da mora biti zaradi rokometu še toliko bolj organizirana, saj mora usklajevati treninge in šolo, za kaj drugega ne ostane veliko časa. A trud je poplačan. Njun klub Krka namreč postaja vedno bolj pomemben slovenski rokometni klub. "V zadnjih letih se članski in mladinska ekipa redno uvrščajo med prve tri v državi. Vesela sem da sem lahko del teh ekip," pravi Lea, ki obiskuje novomeško tehniško gimnazijo in jo v prihodnosti mika arhitektura. Podobno razmišlja skoraj 18-letna Manja, ki obiskuje Srednjo zdravstveno šolo in želi kariero v zdravstvu: "Na uspehe našega kluba sem neizmerno ponosna in sem vesela, da sem lahko del tako velike zgodbe in tudi uspeha."

Na rokometašice so tudi v klubu izjemno ponosni: »Glede na zelo specifično sezono zaradi epidemije in mladosti,

Domačinki Lea Uhan in Manja Kisovec sta s člansko ekipo osvojili 3. mesto v državi, z mladinsko ekipo pa sta postali novi mladinski državni prvakini.

saj v članski ekipi igra kar nekaj mladink, sem zelo vesel in ponosen, da smo osvojili tretje mesto v državi,« je povedal trener članske ekipe Krke Salvador Kranjčič.

Mladenki sta povedali še, da bi si želeli, da bi bil rokomet v Šentrupertu bolj priljubljen šport. Obe sta poudarili, da opažata pomanjkanje zanimanja za šport med ženskami. Naj bosta torej Lea in Manja navdih za takšne in drugačne športne podvige!

Mateja Leban, foto: Melita Kisovec

Popoldne za vse generacije

V sklopu praznovanja občinskega praznika smo v petek, 11. julija, pred Deželo kozolcev organizirali pester dan za vse generacije.

Kamišibaj

Tokrat so na svoj račun prišli najmlajši, ki so v Deželi kozolcev spoznavali kamišibaj gledališče. Gre za edinstveno pripovedovanje zgodb ob slikah oz. ilustracijah, ki so vložene v lesen oder - butaj, pripovedovalec, imenovan kamišibajkar, pa ob pripovedovanju menja slike, ki prikazujejo dogajanje v zgodbi. Tovrstna gledališka umetnost izvira iz Japonske, besedo kamišibaj pa sestavljata kami (jap. papir) in šibaj (jap. gledališče).

Kamišibaj predstave postajajo vedno bolj prepoznavne tudi pri nas. V Šentrupertu so obiskovalci lahko prisluhnili štirim zgodbam, ki sta jih predstavili Polonca Bartolj in Manja Tišlar iz Lutkovne skupine Mokre tačke (KUD Emil Adamič Mokronog).

Dogodek, ki je bil izveden v skladu z ukrepi in priporočili za zajezitev epidemije Covid-19 ter je bil

za obiskovalce brezplačen, sta pripravili trebanjska območna izpostava Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (JSKD) in Občina Šentrupert.

JSKD OI Trebnje

Prižig kope

Sledil je še prižig oglarske kope, ko so zbrane nagovorili župan Andrej Martin Kostelec, predsednik Društva oglarjev Slovenije Jože Prah in Domen Cajnko iz Zavoda za gozdove KE Radeče-Mokronog. Oglarsko kopo je prižgala direktorica občinske uprave Anne Marie Valentar in je bila uvod v pripravo kope velikanke.

Prireditve bodo v Oglarski deželi namreč potekale od 13. avgusta do 11. septembra pod skupnim sloganom Oglje je črno zlato in ves ta čas si bodo lahko obiskovalci ogledali, kako se kuha oglje v kopi rekorderki. V kopo velikanke bodo zložili kar 300 prostorskih metrov drv, ki so jih posekali ob redni negi gozda in čiščenju zaraščene krajine. Kopa bo postavljena na Oglarski domačiji Medved.

Primož Primec, višji svetovalec
foto: Marjan Dolenšek

foto: Alenka S. Lamovšek

Dežela kozolcev – Dežela šestega čuta

Občina Šentrupert se je januarja prijavila na 6. javni poziv za izbor operacij za uresničevanje ciljev na območju LAS Dolenjska in Bela krajina v programskem obdobju 2014–2020, ki se bodo financirale iz Evropskega sklada za regionalni razvoj.

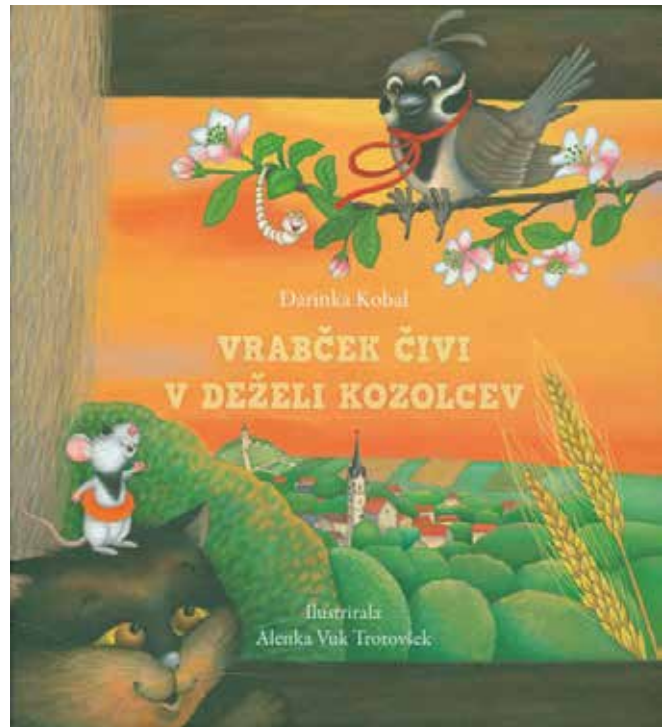
Na razpisu smo dobili 28.613,48 EUR za realizacijo novega produkta Dežele kozolcev: Dežela kozolcev - Dežela šestega čuta.

Operacija temelji na glavnem izzivu, ki izhaja iz Strategije lokalnega razvoja za lokalno akcijsko skupino Dolenjska in Bela krajina 2014-2020, tj. varstvo narave in ohranjanje okolja. Naš cilj je ohraniti ali izboljšati stanje ogroženih rastlinskih in živalskih vrst in habitatnih tipov v povezavi s kulturno dediščino z zagotovitvijo kakovostne interpretacije naravne in kulturne dediščine.

Tematska pot Vrabček Čivi odkriva Deželo kozolcev

V okviru projekta bomo vzpostavili učno pot, na kateri bodo obiskovalci skozi vprašanja iz zgodb, zbranih v knjigi Vrabček Čivi v Deželi kozolcev, spoznavali šege in navedbe, povezane s kozolci, tesarje in tesarske mojstre, zgodbe kozolcev, ki so bili prestavljeni v muzej.

Učno pot bomo obogatili tudi s področjem varovanja naravne dediščine, in sicer bomo na posebnih točkah v muzeju pripravili table z zbranimi ogroženimi in neogroženimi ptičjimi vrstami, kjer bodo obiskovalci lahko slišali zvok posamezne ptice. Tako bo poskrbljeno tudi za slepe in slabovidne, ki imajo čut za sluh še bolj razvit. Medtem ko bodo gluhonemi videli posamezne vrste. Omogočili jim bomo hitro prepoznavanje ogroženih vrst in habitatnih tipov. Poskrbeli pa bomo tudi za točko, kjer bodo obiskovalci prepoznavali posamezne posebne rastline. Pri tistih, ki bo to mogoče, bomo pripravili tudi točke za zaznavanje vonja.

Zavod Dežela kozolcev bo izdelal učni list in zemljevid, ki ga bodo prejeli obiskovalci učne poti. Vodení ogledi bodo potekali preko zavoda. Prav tako bomo kupili 20 avdiovdicev za vodenje po učni poti.

Organizirali bomo nov dogodek Šentrupertske slavčice pojejo – večer ljudskega petja v urbanem središču Šentruperta. Letošnji bo 2. julija 2021.

Partner v projektu je poleg občine in Dežele kozolcev še Lapego Petra Krnc Laznik s.p., ki bo pripravil novinarsko konferenco.

Eden pomembnih rezultatov operacije bo tudi nov leseni plot, ki bo postavljen okoli muzeja Dežela kozolcev.

Primož Primec, vodja projekta

Obnova Lukatovega toplarja

Občina Šentrupert se je prijavila na javni razpis Ministrstva za kulturo za izbor kulturnih projektov na področju nepremične kulturne dediščine, ki jih bo v letih 2021-2022 sofinancirala Republika Slovenija iz dela proračuna, namenjenega za kulturo, in za izbor kulturnih projektov iz programa sanacije najbolj ogroženih in najpomembnejših kulturnih spomenikov, ki jih bo v letih 2021 in 2022 sofinancirala Republika Slovenija iz proračuna, namenjenega

za izvajanje Zakona o zagotavljanju sredstev za določene nujne programe Republike Slovenije v kulturi.

Na razpisu smo bili uspešni s projektom Rekonstrukcija Lukatovega toplarja, uničenega v poletnem neurju 2020 in s tem upravičeni do 50% sofinanciranja obnove. Ministrstvo za kulturo bo tako prispevalo 13.235,01 EUR v letu 2021.

Naložba obsega:

- Rekonstrukcijo v neurju porušenega repa - podaljška s tremi okni pri Lukatovem toplarju.
- Nosilni in podporni stebri bodo izdelani iz hrasta. Izdelava stebrov je ročna, z uporabo tradicionalnih tesarskih orodij.
- Na novo se bodo izdelale late iz smreke, in sicer 17 lat na okno. Izdelala se bo strešna konstrukcija na križ iz smrekovega lesa. Spoj špirovcev na slemenu in pri strešni legi se spoji z lesenim moznikom. Podaljšek se pokrije s slamnato streho na polni čop v debelini 25 cm. Škropa bo prilezana na vsako preklo z nerjavečo žico.
- Slamnata streha na toplarju se bo obnovila oz. zamenjala z novo. Debelina slamnate strehe bo 25 cm, škropa se prileže na vsako preklo z nerjavečo žico, na čelnih straneh bo kritina zaključena z vetrno obrobo iz slamnate kite.

Primož Primec, vodja projekta

Sprememba vodstva Dežele kozolcev

S 1. junijem 2021 me je župan imenoval za vršilca dolžnosti direktorja Zavoda dežela kozolcev za ohranjanje naravne in kulturne dediščine. S tem dnem je namreč svoje delo v našem muzeju zaključila Alenka Stražišar Lamovšek, ki se je zaposlila v Dolenjskem muzeju.

Na tem mestu bi se najprej zahvalil županu za izkazano zaupanje. Upam in želim si, da bom upravičil pričakovanja tako občinske uprave kot tudi občank in občanov, saj je to njihov muzej.

Zahvaljujem se vsem mojim predhodnicam na tem mestu ter obema županoma. Ideja o postavitvi edinstvenega muzeja v srcu Šentruperta se je pokazala kot prava in je ponesla prepoznavnost daleč naokoli. Mi pa se bomo potrudili, da bomo to idejo nadgrajevali z dobrimi projekti, ki bodo doprinos za nas vse.

Lepo vas vabim v naš muzej!

Primož Primec
foto Alenka Stražišar Lamovšek

Mi smo gozdni vrtec

Vrtec Čebelica se je s šolskim letom 2020/2021 priključil projektu Gozdni vrtci - Mreža gozdnih vrtcev in šol Slovenije. Namen projekta je vzpostaviti pozitivno vez in povezanost z naravo in privzgojiti otrokom skrb za ohranjanje narave. Gozd je namreč najbolj uravnoteženo senzorno okolje, ki otroke spontano spodbuja k igri, raziskovanju in gibanju ter tako pomembno vpliva na kognitivni, čustveni in socialni razvoj otroka.

To danost, ki nam jo ponuja narava v našem okolju, smo se zato odločili izkoristiti. Učinki, ki jih opazamo na počutju, domišljiji in igri otrok v gozdu, so pozitivni. Gozd in travnik z otroki štirih starejših skupin vrtca Čebelica obiskujemo enkrat tedensko, če nam le vremenske razmere to dopuščajo.

Otroci gozd zelo radi obiskujejo, najraje pa imajo prosto igro in raziskovanje, ki ima na njihovo počutje največ pozitivnih učinkov. Pri prosti igri tako otroci gradijo bivališča za nadaljnjo igro, premagujejo ovire naravnega poligona s plazenjem in lazenjem, se spuščajo po naravnih toboga-

nih po klančinah, iščejo naravne trampoline na kupih suhih vej, opazujejo žuželke in rastline ter jih tako na najbolj spontan način spoznavajo. Preko spontane igre usklajujejo ideje, se učijo strpnosti, reševanja konfliktov, skupnega načrtovanja in sodelovanja. Poleg spontanosti pa vzgojiteljice načrtujemo tudi skupinske vodene dejavnosti s pomočjo različnih didaktičnih pripomočkov, kot so kartice s sličami za domišljjsko pripovedovanje zgodb, usmerjeno opazovanje in raziskovanje.

Pred odhodom v gozd poskrbimo za zaščito pred insekti, ob prihodu v vrtec pa se otroci preoblečejo v čista

Učiteljski zbor je v maju na pedagoški konferenci soglasno sprejel sklep, da zaradi nekorektnega odnosa občine šola ne bo sodelovala s prispevki.

J. J.

oblačila. Vedno poskrbimo tudi za varno okolje v gozdu – pregledamo okolje in se ognemo področij, ki so potencialno nevarna.

Nasmeh, sproščenost in dobra volja na otroških obrazih so največje darilo, ki ga vzgojiteljice lahko prejmemo za svoje delo. Tega zadovoljstva nam ne vzamejo niti umazana oblačila – in zato bomo s projektom v našem vrtcu nedvomno nadaljevali!

Nastja Kos

ŠENTRUPERSKA FARA

Tudi mladi skrbimo za naš planet

V aprilu so dnevi, ob katerih se še posebej spomnimo na planet in zdravje: svetovni dan Zemlje, svetovni dan okolja in svetovni dan zdravja. Tako se je 24. aprila čistilni akciji pridružila tudi šentruperska mladina, bolj natančno animatorji. Sodelovali smo s Fundacijo don Bosko. Ne samo, da smo pobrali veliko smeti in naredili nekaj dobrega za okolje, dan smo preživeli aktivno z obilico dobre volje. Pomembno pa je, da za okolje ne skrbimo samo enkrat na leto, temveč vsak dan, saj ga bomo zapustili naslednjim generacijam.

Ajda Krnc

Prvo sv. obhajilo

Zaradi strahu, kaj bo po prvomajskih počitnicah, smo imeli prvo sv. obhajilo kar 18. aprila. 12 otrok je prvič pristopilo k obhajilu in se srečalo z Jezusom v zakramentalni obliki. Za vse je bilo težko, za starše in za župnika, saj smo morali otroke pripraviti na ta veliki trenutek in na prvo spoved, ki so jo imeli otroci 14. aprila. Toda s pomočjo staršev in nakaterih veroučenk višjih razredov smo zmogli.

Zaradi epidemioloških ukrepov se v cerkvi še ni smelo peti, pevci niso imeli niti vaj, zato smo se znašli in sv. mašo spremljali kar s pesmimi iz računalnika. Nekateri so pogledovali na kor in ugibali kdo poje, pomembno pa je predvsem to, da nam je dogajanje seglo v srce.

Birma

Slovesnost sv. birme je bila 15. maja, k birmi pa je pristopilo 17 birmancev in 18 birmank. Vse je šlo po načrtih. Z birmanci smo se pri verouku intenzivno pripravljali na škofovo spraševanje, ki je bilo dva dni pred birmo. Gospod škof jih je pohvalil, da so z znanjem dobro opremljeni, dodal pa je tudi, da bo drugo naredil sv. Duh.

Sedaj, ko je vse mimo, lahko rečem, da je bil strah odveč. Ob birmi sem se tudi sam naučil, da je treba malo bolj zaupati Bogu in staviti nanj in ne samo na našo modrost in pamet.

ŽUPNIJSKO PRAZNOVANJE 500-LETNICE
POSVETITVE CERKVE SV. RUPERTA

Predstavitev znanstvene monografije o cerkvi sv. Ruperta

foto: Alenka S. Lamovšek

Na dan obletnice posvetitve, 14. oktobra 2020, je izšla monografija z naslovom *Župnijska cerkev v Šentrupertu na Dolenjskem: 500-letnica izgradnje, oprave in posvetitve*. Zaradi epidemije smo čakali na prvo priložnost za predstavitev, ki je prišla ob letošnjem občinskem prazniku.

Knjigo je spravil v življenje dr. Robert Peskar s sodelavci, izšla pa je v 800 izvodih in je skoraj že pošla. Predstavitev je dvignila duha, da živimo iz korenin naših prednikov in hranimo svojega duha iz preteklosti, ki je tako bogata, da ti zastane dih. Vse to je zbrano v knjigi, ki je vredna branja.

Blagoslov podružnične cerkve sv. Barbare

Začelo se je z nevihto. Strela je zelo poškodovala zvonik in cerkev sv. Barbare. Da ne bi popolnoma propadla, sta

že gospoda Mirko Simončič in Jože Brečko začela cerkev obnavljati s pomočjo donatorjev. Najprej so bile sanirane stene z betonskim vencem, zamenjano ostrešje in kritina ter obnovljeni dve gotski okni, kasneje je bil obnovljen zvonik, ki je bil že tako načet, da je bilo nevarno, da se poruši.

Toda zob časa je resno načel tudi notranjost cerkve. Bog ima svojo pot in izbral je dr. Roberta Peskarja, takrat še direktorja Zavoda za varstvo kulturne dediščine Novo mesto, ki je nagovoril Marijana Bartolja, ki je ravno končal s popolnim financiranjem obnove pokopališke cerkve z grobnico in kužnega znamenja, naj sedaj, če lahko, nadaljuje še na Okrogu. Gospod Marijan ni rekel ne. Cerkev je dobila nov strop, kamniti tlak, novo okno, elektrifikacijo in dopolnjeno zunanjo razsvetljavo, prenovljen glavni oltar in luster iz 17. stoletja, v zakristiji je novi kamniti umivalnik, odkrile so se freske do te mere, da lahko dobimo vtis, kakšna je bila cerkev v preteklosti. Seveda smo cerkev na novo prebelili, po stenah so kopije originalnih slik, ki se hranijo v župnijski cerkvi, novi stoli, pri vходу sta v tlak vgrajeni tabli v spomin obnove, na pročelju cerkve pa tabla, na kateri naključni pohodniki dobijo prvo informacijo o cerkvi. Stari baročni svečniki so še v obnovi.

Hvala vsem, ki ste vložili v cerkev sv. Barbare sredstva in čas, še posebej gospodu Marijanu. Blagoslov smo zaključili s pogostitvijo pod pokroviteljstvom našega dobrotnika na sosednjem gričku pri Slapšakovih. Vsak je lahko domov odnesel tudi skledico, leseno žlico in vrečko s podobo cerkve sv. Barbare. Spomin za večne čase.

Ob blagoslovu obnovljenih prostorov župnišča in veroučnih učilnic

Dolgo časa se je odlašalo z obnovo župnišča in veroučnih učilnic, vmes se je spremenjal tudi standard in potreba po prostorih, ki bodo primerne času. Gospod Mirko Simončič je že leta 2003 dal izdelati idejne načrte za povečanje veroučnih učilnic, ki so bili potrjeni šele konec leta 2015.

Načrte je izdelal studio oblik in arhitekture Esplanada, gradbeni nadzor pa smo zaupali podjetju Urbing pod vodstvom domačina Jožeta Urbiča, ki je vsa ta leta vodil nadzor brezplačno.

Izkop je opravil Slapšak, gradbena dela Ivan Knez z Malkovca, strojno inštalacijo Pilremag iz Grosupljega, elektroinštalacijo sta napeljala župnikova brata Janez in Dušan, ki za svoje delo nista zahtevala nobenega plačila. Stavbo je pokril Miha Ramovš iz Vihra, kleparska dela je opravil Lado Rauh, slikopleskarska dela pa Pavel Krnc in Marjan Bedene. Sliko na fasadi je narisal umetnik Somrak, okna in PVC vrata so iz podjetja Bomont, notranja vrata je na- ➤

redil Jerovšek iz Straže, vhodna vrata in vrata v prehodu ter pisarno Miha Sladič iz Svinjskega, vrata v kleti iz masive Peter Kurent, keramiko je polagal Pilremag, PVC tlak podjetje F3, zaščitno ograjo je prilagodil Kurent iz Poštaj, nadstrešek je izdelal Gregorčič iz Slovenske vasi, okolico pa dokončuje gradbeništvo Dolničar.

Vsem mojstrom smo sproti poravnavali za opravljeno delo. Nekateri dobrotniki iz župnije, ki so darovali večje vsote, ne želijo biti imenovani, a naj jim Gospod povrne s svojim blagoslovom. Zelo velik dar so prispevali tudi bolniki, ki jih obiskujem ob prvih četrtnih in petkih, nekateri pa ste se odpovedovali ugodju ali namesto praznovanja prispevali k obnovi. Iskrena hvala vsem!

Gradnja nas je stala približno 450.000 evrov. Končujemo okolico, ki bo še zadnji malo večji strošek, nato pa nas čaka še prenova spodnjega in zgornjega starega dela župnišča.

V nedeljo, 6. junija, ob zunanjem praznovanju 500-letnice posvetitve cerkve sv. Ruperta je gospod škof blagoslovil prostore, kjer se družijo otroci in mladina, kjer se oznanja Božja beseda.

Zaključek verouka z mašo in sladoledom

Ob praznovanju 500-letnice posvetitve naše cerkve sv. Ruperta je bil med nami gospod škof. Ob tej priložnosti smo zaključili pastoralno veroučno leto in razdelili spričevala. Mladina, otroci in starši so se po blagoslovu veroučnih učilnic zadržali v areni in imeli slovesno sv. mašo z delegatom za duhovne poklice gospodom Klemenom Balazičem, drugi pa smo šli slovesno v procesiji v cerkev. Ves čas nas je spremljalo pritrkovanje, ki je naznanjalo, da se v župniji dogaja nekaj velikega.

Gospod škof je po sv. maši podelil Marijanu Bartolju najvišje škofijsko priznanje za prizadevanje ob prenovah in vzdrževanju kulturne dediščine.

Koncert zasedbe Nova Schola Labacensis

Srednjeveška glasba ima svoj čar že zato, ker se izvaja z drugačnim ritmom, kot smo ga navajeni danes. Svoje pa dodajo tudi instrumenti, ki jim lahko le redko prisluhneš v živo. Glasbeni umetniki so nam pričarali in približali graj-

sko življenje srednjega veka, obdobja, v katerem se je gradila in opremjala naša cerkev.

Ob tej priložnosti se moram iskreno zahvaliti občini, ki je finančno podprla ta kulturni dogodek in s tem dala vedeti, da slovesnost ni samo ob pijači in jedachi.

Film o sv. Barbari

Nedeljo smo zaključili z ogledom filma Sveta Barbara. Kljub pestremu dogajanju na prvi konec tedna v juniju se je na Okrogu v cerkvi zbralo toliko ljudi, da je skoraj zmanjkalo stolov. Bilo je lepo doživetje, ki je prineslo nova spoznanja, da se je za vero treba žrtvovati in odpovedati tudi kakšnemu lagodju.

Ob koncu je bilo slišati same pohvale, predvsem pa, da bo treba organizirati še kakšen tak večer.

Jakob Trček

POSLOVILI SO SE

- Miha Ramovš
- Ljuba Hočevár
- Franc Škerjanc
- Breda Širok
- Brigita Ajdišek
- Vinko Smolič
- Stanislav Kovšček
- Marija Knavs
- Jože Kos

POGOVOR Z DR. ROBERTOM PESKARJEM:

»Dediščino je vredno ohranjati, četudi jo sprva povsem ne razumemo ...«

Dr. Robert Peskar je umetnostni zgodovinar in konservator. Od leta 1992 do 2005 je bil kot konservator za umetnostno dediščino zaposlen na Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine v Novem mestu. Leta 2005 je postal direktor javnega zavoda RS za varstvo kulturne dediščine, kasneje vodja zavodove območne enote v Novem mestu, od leta 2015 pa je na omenjenem zavodu generalni konservator. Nedavno je pod njegovim vodstvom in uredništvom izšla izjemna monografija o župnijski cerkvi v Šentrupertu na Dolenjskem.

Z raziskovanjem Šentruperta in njegove umetnostne zgodovine se ukvarjate že vrsto let. Izsledke raziskovanja ste objavili v številnih člankih, vodnikih in knjigah. Kako pa je prišlo do odločitve o pripravi in izdaji nove knjige, obsežne in bogate monografije »Župnijska cerkev v Šentrupertu na Dolenjskem«?

Ideja o zajetni monografiji o župnijski cerkvi je že dolgo tlela, vsaj dve desetletji, saj sem cerkvi kot konservator in kot raziskovalec posvetil veliko časa. Za monografijo je bilo v vsem tem času tudi več povodov, jubilejev, leta 1993 in leta 1997, vendar se je vedno zataknilo pri denarju. Že nekaj let pa sem razmišljal o jubileju ob 500-letnici posvetitve, kar sem omenjal nekdanjemu župniku in nekdanjemu županu, a konkretnjših odzivov sprva ni bilo. Toda šele leta 2017, ko sva s kolegom iz novomeškega zavoda Markom Pršino, fotografom in oblikovalcem, uspešno realizirala podobno znanstveno monografijo o župnijski cerkvi sv. Kancijana v Kranju, najpomembnejši gotski stavbi v osrednji Sloveniji, sem našel pot tudi za šentruperško cerkev, in sicer tako v vsebinskem kot tudi finančnem in organizacijskem smislu preko Slovenskega konservatorskega društva, ki sem ga tedaj kot predsednik še vodil, preko Občine Šentrupert, župnije, in drugih zasebnih podjetij in posameznikov,

ki so idejo podprli, najprej dogovorno, kasneje z odkupom določenega števila knjig. Seveda je k temu pripomogla izbira še dveh sodelavcev, zgodovinarjev Julijane Visočnik in Mihe Šimaca, ki sta prevzela zgodovinski vidik razvoja župnije v srednjem in novem veku, pomembno vlogo pri nastanku pa je odigral še Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije.

V uvodnem delu nove znanstvene monografije se dotaknete tudi urbanistične zasnove naselja, na katero je odločilno vplivala prav cerkvena stavba. Ob tem seveda vznemirja vprašanje o izbiri lokacije za gradnjo velike cerkve, stran od nekdanjega upravnega središča v Škrljevem. Ali gre morda tudi v primeru Šentruperta za eno od starih kulturnih točk Mirnske doline?

O tem zaenkrat nimamo nobenih konkretnih dokazov. Dosedanje, sicer skromne arheološke raziskave, odgovorov na tovrstna vprašanja niso nakazale. Bolj verjetno je, da gre za načrtne kolonizacijske ambicije salzburškega nadškofa, ki je z gradnjo cerkve v ravnici in izoblikovanjem vasi okoli nje podobno, kot je to počela freisinska škofija na škofjeloškem in drugod, poskušal zagotoviti pogoje

za gospodarsko izrabo širšega območja Mirnske doline.

Prvotna ozka krožna povezava okoli cerkve je bila pred desetletji razširjena z nekaterimi nenadzorovanimi posegi, ko so okoli cerkve »v imenu t. i. razvoja« porušili več hiš ali njihovih delov, tudi kapelico. V planskih dokumentih je bila menda predvidena ponovna pozidava teh hiš. Kakšen je konservatorski pogled na to danes, ko obnova jedra nikakor ne stee, do nedavnega pa se je govorilo celo o porušitvi še ene hiše na trgu?

Pred približno štiridesetimi leti so v jedru Šentruperta porušili dve ali tri hiše, ki so sooblikovale naselbinske značilnosti in posebnosti, to je t. i. krožno pot okoli cerkve, nekakšen ring, ki ga pri nas v podob-

Predstavitve znanstvene monografije je bila v sklopu letošnjega praznika občine v petek, 4. junija, v farni cerkvi. Knjigo sta predstavila soavtor in urednik dr. Robert Peskar ter fotograf in grafični oblikovalec Marko Pršina. Zapeli so Vaški pevci. Foto: Alenka Stražišar Lamovšek

ni obliki poznamo le še v Šmartnem pri Litiji. V planskih dokumentih je bila resnično dolgo časa predvidena vnovična pozidava teh hiš v podobnih gabaritih, z novim prostorskim aktom občine pa je ta prvina ostala nedorečena. Zato je toliko bolj pomembna ohranitev Kastelčeve hiše vzhodno od cerkve, ki je za berljivost nekdanje zasnove še bolj ključna od porušenih. Po drugi strani pa se postavlja vprašanje o smiselnosti vztrajanja po ohranitvi, če te vrednote lokalna skupnost z ljudmi ne prepozna. Sicer je zadnji arhitekturni natečaj dal dobro rešitev za ohranitev, ki bi dala novemu občinskemu središču celo novo razvojno naravnano sestavino. Seveda pa je za marsikoga mogoče bolj mikavna druga opcija, bolj preprosta, brez posebnih tveganj, ki cerkvi s tako nastalim novim trgom daje mogoče večjo arhitekturno vlogo, čeprav je urbanistično gledano že prej predstavljala glavno dominantno. Zaradi vsega naštetega obstaja nevarnost, da bi lokalna skupnost in konservatorska stroka ostali vsaka na svoji strani, ne da bi našli kompromisno rešitev. Vsekakor je zelo pomembna dokončna in celovita vizija oblikovanja in namembnosti tega prostora za desetletja vnaprej. Vse prevečkrat smo v Sloveniji priča ad hoc rešitvam, ki so kratkega veka. Samo spomnimo se znamenite Kozlerjeve palače v Ljubljani, baročne umetnine, ki so jo podrli zaradi širitve Dunajske ceste

za boljšo pretočnost prometa, danes pa je tu peš cona, kjer bi bila palača lahko glavna arhitekturna atrakcija. A je ni več. Zato so takšni posegi brez daljnovidnih razvojnih vizij težko sprejemljivi, še posebno, če ima naselje, kot je Šentrupert, še vrsto drugih bolj perečih problemov. Se pa tudi konservatorji dobro zavedamo, da je nekdanja vas sedaj pomembnejše občinsko središče z novo vlogo in funkcijami, ki morajo slediti potrebam časa. Toda pri tem ne gre pozabiti na potrebe prihodnjih generacij.

Če se razmere pri obnavljanju vaškega jedra zdijo zaskrbljujoče, pa navdušuje dejstvo, da je Šentrupert pri ohranjanju sakralne dediščine odgovornejši. Ali je takšna tudi strokovna konservatorska ocena?

Pri pregledu današnjega stanja sakralnih spomenikov v občini je takšna ocena zagotovo na mestu. Vendar pa je treba poudariti, da brez odgovornih posameznikov, zlasti dveh, ki sta za obnovitvena dela prispevala predvsem veliko svojega denarja, ne bi bilo veliko za pokazati. Na tak način so bile v celoti obnovljene romarska cerkev na Veseli Gori, Križev pot, cerkev sv. Barbare na Okrogu, kapela sv. Križa, znamenja, v pripravi pa je še obsežna obnova župnijske cerkve, ki je zadnje večje posege doživela pred 15 leti.

Župnijska cerkev v Šentrupertu se z vašimi najnovejšimi ugotovitvami, ki so objavljene v monografiji, spogleduje ne le s Ptujsko Goro, Mariborom in Ljubljano,

ampak tudi z Dunajem in Prago. Kaj je najdragocenejšega na tem šentrupertskem sakralnem spomeniku gotske arhitekture? S katerimi elementi šentrupertske cerkev umeščate med najiminenitnejšo evropsko gotsko arhitekturo?

Po arhitekturnih značilnostih gotovo izstopata prezbitერი in zvonik s svojim obočnim sistemom in posameznimi detajli, ki predstavljajo redukcijo nekaterih motivov s pomembnejših evropskih cerkva in katedral. Omembe vredna je gotovo še zunanjščina ladje, ki je ohranila svojo avtentično podobo, staro 500 let. To je gotovo posebnost, ki ji zlepa ne najdemo para. Žal pa so notranjščina in oltarna oprema ter pomembnejše likovne sestavine, kot so freske, izgubile veliko svojih nekdanjih kvalitete in izvirnosti. Pa tudi zunanjščina zvonika in prezbitერიja je precej okrnjena. Zato upamo, da bodo vsaj nekatere prvine z načrtovanimi obnovitvenimi deli in restavriranjem znova dobile svoj nekdanji videz ali vsaj nekdanjo splošno likovno-estetsko pojavnost.

Celjski grof Herman II. je imel s Šentrupertom menda velike načrte. Zakaj ni prišlo do njihove uresničitve, zakaj Šentrupert v svoji zgodovini ni dosegel niti trških pravic?

Brez novoodkritih arhivskih virov tega najbrž ne bomo nikoli zagotovo izvedeli. Celjani so imeli sposobnost sprejemati odločilne strateške odločitve na gospodarskem in političnem polju. Mirnska dolina se jim je zagotovo zdela pomembna v gospodarskem smislu zaradi rodovitnosti in določene prometne vloge, sam Šentrupert pa najverjetneje potencial za morebiten razvoj večjega naselja s pomembno in obsežno župnijo, čeprav je že v srednjem veku začela izgubljati svojo veljavo. To se je potenciralo predvsem po izumrtju Celjskih leta 1456, bolj določno pa z utelešenjem župnije v organizacijsko shemo novomeškega kapitlja konec 15. stoletja, s čimer je bila župnija obsojena na povprečje za dolga stoletja.

Kaj pa so v povezavi s Šentrupertom največji umetnostnozgodovinski raziskovalni izzivi prihodnosti? Ali so ti povezani z arheološkimi odkopavanji okolice cerkve in trga ter iskanje sledov predhodne cerkvene stavbe, ki so že nakazani z geofizikalnim profiliranjem, ali odkrivanje prvotnih fresk na obokih ladje pod kasnejšo Koželjevo poslikavo, ali kaj tretjega?

Zagotovo je največji strokovni izziv vezan na arheološke plasti, na ostali-

ne nekdanjih cerkva, še bolj pa na nekdanjo kripto v prezbiteriju in grobnice v ladji, ki bi lahko skrivale veliko pomembnih podatkov za zgodovino cerkve. Velikega pomena in najbrž pravo obogatitev cerkve bi predstavljalo tudi odkrivanje gotških fresk v ladji, vendar nam sodobne konservatorske doktrine in teorija, ne nazadnje pa tudi etika, takšnih pristopov ne dovoljujejo. Koželjeva poslikava je namreč še vedno dovolj prepoznavna in odločilna za likovni učinek prostora, čeprav so bile stene in še nekateri drugi pomembnejši detajli pred skorajda štirimi desetletji spremenjeni. Z načrtovanjem obnove pa se mogoče bolj kot umetnostnozgodovinski izzivi kažejo konservatorski problemi, vezani na prezentaciji notranjščine cerkve, ki je v zadnjih 150 letih izgubila veliko izvirnih sestavin, nove pa niso prinesle večjih kvalit. Zato je današnja podoba notranjščine velika likovna zmeda, saj je vsako obdobje nekaj odvzelo in dodalo, ne nujno najboljše.

Po besedah zgodovinarja dr. Staneta Grande, pisca predgovora, je vaša izjemna monografija poklon duhovnim potencialom ljudi, ki so tu živeli in delovali, kot antipod tistim, ki so kulturne spomenike te doline še nedavno požigali in rušili. Kakšno pa je zgoščeno sporočilo urednika in avtorja večine vsebine te dragocene monografije, za katero vam mora Šentrupert biti resnično hvaležen?

Osrednji namen knjige je bilo obeležje pomembnega jubileja 500-letnice posvetitve, obenem pa razkriti javnosti vse pomembnejše kulturne in druge vrednosti ter vrednote stavbe oziroma župnije, ki so na prvi pogled večini skrite in neprepoznave. Ker pa je bilo v preteklosti, zlasti bližnji, pogosto nepoznavanje in nerazumevanje nekaterih pojavov, rezultatov in materialnih ostalin iz preteklosti glavni vzrok za njihovo uničevanje, se zdi kot eno glavnih sporočil naše knjige ravno to, da je vredno našo dediščino ohranjati, četudi je mogoče sprva povsem ne razumemo ali prepoznamo, saj so obenem te ostaline neposreden dokaz sposobnosti naših prednikov. Če so ti uspeli ustvariti in ohraniti to za nas, smo tudi mi sposobni to ohraniti za naše zanamce. Za knjigo bi torej lahko rekel, da predstavlja spomenik cerkvi in vsem tem ljudem, ki so jo zgradili in ohranili.

Pogovarjal se je Jože Uhan
joze.uhan@telemach.net

Recepti iz Šentruperta: Bogastvo štrukljev

Praznik je dan posebnega pomena v življenju posameznika ali skupnosti in prav prazniki so pomembni mejniki letnega ali življenjskega ciklusa. Ločimo osebne in družinske praznike ter praznike skupnosti, kot so cerkveni, krajevni in kmečki. Vsi prazniki pa imajo eno skupno značilnost: na vseh je prisotna boljša, praznična hrana.

Hrana se je razlikovala glede na delo, ki so ga opravljali na kmetiji skozi letni cikel. Ob pomembnejših opravilih, tako imenovanih kmečkih praznikih, kot so bili delo v vinogradu, košnja, spravilo sena, žetev, mlačev ter koline, so gospodinje postregle z določeno hrano. Največkrat so bili poleg mesa boljša jed ravno močnata jed štruklji.

V Šentrupertu in okolici so od sredine 19. stoletja do druge polovice 20. stoletja v žetvi in tudi v mlačvi velikokrat jedli smetanove ali sirove oziroma skute štruklje, poleg pa so postregli sladko ali kislo zelje. Z mastjo ali ocvirki zabeljeni štruklji v župi (juhi) so bili lahko samostojna jed. Poleg odcejenih, ki so jim rekli tudi suhi, pa je bila lahko solata ali zelje. Gospodinje so znale pripraviti še peteršiljeve, pehtranove in ocvirkove štruklje, jedli so kuhane ali pečene, suhe ali v juhi.

Vsega skupaj je etnološka raziskava o kulinarčni dediščini v Šentrupertu na Dolenjskem in okoliških vaseh, katere rezultat je bila v letu 2013 izdana brošura *Mama kašo kuhala: Kulinarčna dediščina v šentruperski dolini*, postregla s kar 11 različicami štrukljev.

Skutni ali sirovi štruklji, smetanovi štruklji, orehovi štruklji, štruklji s peteršiljem, pehtranovi štruklji

SESTAVINE:

Voda, sol.

Za vlečeno testo: moka, 1 jajce, mlačna voda, sol, olje.

Za skutni ali sirov nadev: domača skuta, pregreta smetana ali posneta sladka smetana, jajce, po želji kruhove drobtine.

Za smetanov nadev: pregreta smetana ali posneta sladka smetana, jajce, po želji kruhove drobtine.

Za orehov nadev 1: pregreta smetana, kruhove drobtine, jajce, mleti orehi.

Za orehov nadev 2: na maslu prepražene kruhove drobtine, pregreta smetana, mleti orehi.

Za orehov nadev 3: domača sladka smetana, mleti orehi, rozine.

Za peteršiljev nadev 1: pregreta smetana, jajce, nasekljan peteršilj.

Za peteršiljev nadev 2: puter (surovo maslo), pregreta smetana, nasekljan peteršilj.

Za pehtranov nadev: pregreta smetana, jajce, pehtran.

Za zabelo: ocvirkova mast ali puter (surovo maslo) in kruhove drobtine.

PRIPRAVA:

Vlečeno testo za štruklje naredimo iz moke, enega jajca, mlačne vode in soli. Jajce razžvrkljamo z malo moke, dodamo moki, ki smo jo solili, ter umesimo testo. Po potrebi dodajamo mlačno vodo. Testo lahko razdelimo na manjše hlebčke, jih položimo na krožnik, naoljimo in pustimo počivati.

Pripravimo zeleni nadev. Hlebček vlečenega testa damo na sredino mize na pomokan tištah (prt). Z vajlarjem (valjarjem) ga

potovkljamo, da se pozneje ne trga, malo razvaljamo, nato pa z rokami raztegnemo (razvlečemo) na vse konce. Paziti moramo, da se testo ne trga. Rob obrežemo ter zavržemo. Namažemo z nadevom ter na tanko zvijemo. Namesto pregrete smetane lahko uporabimo kislo smetano. Razrežemo ga na manjše kose, primerne za eno osebo. Preden štruklje režemo, nož vedno porinemo v moko, zato da se lepo odrežejo. Štruklje damo kuhat v osoljeno vrelo vodo in jih ponudimo v juhi, v kateri so se kuhali. Lahko pa jih skuhamo zavite v prt. Štruklje so kuhani, ko se ne primejo več vilic. Zabelimo jih z ocvirki ali pa z na putru (surovemu maslu) prepraženimi kruhovimi drobtinami.

Da se bodo štruklje med kuhanjem držali skupaj, nadevu in testu dodamo jajce.

Pečeni štruklji, pečeni orehovi štruklji

SESTAVINE:

Voda, sol, ocvirki.

Za vlečeno testo: moka, 1 jajce, mlačna voda, sol, olje.

Za smetanov nadev: pregreta smetana, kruhove drobtine.

Za orehov nadev: mleti orehi, pregreta smetana ali domača sladka smetana, po želji kruhove drobtine.

PRIPRAVA:

Za pečene štruklje naredimo vse enako kot za kuhane, le da jih ne damo kuhat, ampak jih spečemo v roru (pečici štedilnika). Nato pečene narežemo na manjše kose, naložimo v posodo, poparimo z osoljenim kropom, jih na duršlaku (cedilu) odcedimo in zabelimo z ocvirki.

Pečene orehove štruklje lahko ponudimo samo pečene, ne da bi jih poparili.

Štruklji z ocvirki

SESTAVINE:

Voda, sol.

Za rezančevo testo: moka, jajca, sol.

Za ocvirkov nadev: skuta, pregreta smetana, drobtine in ocvirki.

PRIPRAVA:

Iz moke in jajc umesimo testo kot za rezance, ga razvaljamo, namažemo s skuto in smetano ter posujemo z drobtinami in ocvirki. Štrukelj zvijemo in skuhamo v soljeni vodi.

Mojca Ramovš

Delno povzeto po Mama kašo kuhala: Kulinarčna dediščina v šentruperski dolini. Etno družabno društvo, Draga pri Šentrupertu 2013.

Virtualno ali v živo, naj bo zanimivo in igrivo!

V času, ko so druženja večjih skupin ljudi lahko tvegana, smo poskrbeli za spletne dogodke, ki si jih lahko ogledate na YouTube kanalu naše knjižnice. V okviru Splošnih knjižnic Dolenjske, Bele krajine in Posavja smo k literarnemu pogovoru povabili Boštjana Videmška, avtorja knjige Plan B, v okviru Noči knjige (23. april) pa smo za vas pripravili pogovor z domačinko Majo Kastelic, fotografski natečaj in bukvarno.

V prvi polovici junija smo, ob upoštevanju navodil NIJZ, za naše najmlajše obiskovalce izvedli prav posebno pravljичno uro z našo pravljīčarko Mojco in tako zaključili projekt Jurčkov pravljīčni svet. V poletnem času vas vabimo v knjižnico Šentrupert po širok izbor počitniškega branja za otroke, mladino in odrasle. Kot vsako poletje lahko otroci odkrivajte Vesolje bralnih zakladov in odrasli pa hodite na zmenke na slepo. S knjigami, seveda. Na naši spletni strani <https://www.tre.sik.si/> in družabnih omrežjih Facebook, Instagram in YouTube najdete vse aktualne informacije o naših dogodkih in projektih.

Posebej brane in iskane so knjige prejemnikov Prešernove nagrade (npr. Kurji pastir letošnjega nagrajenca Ferija Lainščka), knjige prejemnikov literarnih nagrad ter knjige, predstavljene v TV oddajah. V zadnjem obdobju je zelo iskana biografska zgodba Nespodobni odvetnik, ki opisuje življenje znanega upokojenega odvetnika Petra Čeferina.

Od februarja dalje lahko prosto dostopate do knjižničnega gradiva in si izberete prav tisto knjigo, ki vas bo v tem trenutku nagovorila. Otroci lahko rešite našo mesečno knjižno uganko in si izposodite Jurčkove kovčke, s katerimi si lahko pravljīčno uro z ustvarjalnico poleti pričarate doma. Knjižnica Šentrupert posluje po ustaljenem obratovalnem času. V ponedeljek vas pričakujemo od 8.

do 16. ure in v sredo od 11. do 19. ure. Se vidimo med knjižnimi policami.

Patricija Tratar, Krajevna knjižnica Šentrupert

Zaključujemo še eno šolsko leto

Šolsko leto, ki ga zaključujemo, nam je vsem prineslo nove izzive. Izobraževanja, dogodki so se preselili na splet. V tem letu smo vsi obnovili, nadgradili ali na novo usvojili digitalne kompetence. Na CIK-u smo vsa izobraževanja v času covid-19 uspešno izpeljali – na daljavo ali v živo, ko je to bilo mogoče. Na daljavo smo uspešno izvajali predavanja in krožke UTŽO Trebnje. Odziv članov je bil dober, nekaterih predavanj se je včasih udeležilo več članov kot v preteklih letih v naši predavalnici. Aktivni so bili tudi krožki, med njimi Ustvarjalni krožek Šentrupert.

V okviru Centra medgeneracijskega učenja Trebnje smo na OŠ dr. Pavla Lunačka Šentrupert v sodelovanju z zavodom Safe.si izvedli tri delavnice za 3., 6. in 8. razrede o varni rabi interneta, ki so potekale na daljavo.

Na CIK-u pa tudi v poletnih mesecih ne bomo mirovali. Približujejo se nam zabavne počitniške delavnice za otroke Cikoletje, ki jih bomo izvedli v treh terminih (28.6.-2.7., 5.-9.7. in 23.-27.8.2021).

Še vedno smo vam na voljo v svetovalnem središču na našem centru na telefonski številki 07 34 82 108. Informiranje in svetovanje je za udeležence brezplačno, saj ju sofinancirata Evropski socialni sklad in Republika Slovenija. Več informacij pa lahko najdete na naši spletni strani, FB profilu ali na info@ciktrebnje.si.

Tanja Vrčkovnik, CIK Trebnje

Oskrba starostnikov v Šentrupertu

Občina Šentrupert nima ustrezno rešenega vprašanja oskrbe starostnikov. Praviijo, da kjer je zagotovljeno varstvo otrok (vrtec), bi morala biti zagotovljena tudi možnost bivanja in oskrbovanja starih in nemočnih občanov v domačem kraju.

V Šentrupertu je vaško središče skoraj nenaseljeno, izpraznjene hiše, kot so Kostelčeva, Klinčkova, Tominčeva, Jakijeva, so prepuščene propadanju in kazijo podobo in videz spomeniško varovanega vaškega središča in okolice cerkve. Hiše propadajo, starostniki pa so razseljeni širom po Dolenjski in Sloveniji.

Vprašam se, zakaj ne bi denimo Kostelčeve hiše adaptirali, ne porušili, in jo namenili manjšemu domu starostnikov za potrebe naših občanov. Z uporabo velikega podstrešja bi pridobili prostora za cca 20 do 25 postelj. Po mojem mnenju je ta lokacija za dom ostarelih bistveno bolj primerna z vidika starostnikov kot pod kaplanskih klancem. Še boljša lokacija, če bi bilo možno, pa bi bila Jakijeva hiša, kjer bi

lahko v prizidku, kjer stoji sedaj hlev, zagotovili cca 30 do 35 postelj, na vrtu pa bi uredili cvetlične in zelenjavne grede ter sprehajalne poti, tudi za invalidske vozičke.

Sodobni trendi bivanja starostnikov niso več v velikih in odročnih ter polzaprtih objektih, ampak v manjših enotah. Sedaj, ko so potrebe po bivalnih kapacitetah starostnikov zelo velike, hkrati pa se zagotavlja precej finančnih virov za reševanje teh problemov, bi bilo treba v Šentrupertu zelo intenzivirati in pospešiti prizadevanja za rešitev te problematike.

Če bi ta občinska garnitura uspela pripeljati čim bližje rešitvi problema oskrbe starostnikov in vzpostaviti zdravstveno enoto, bi si zagotovila trajni spomin in hvaležnost pri občanih. Upajmo, da bo to tudi uspelo.

Peter Brcar

Razmišljanje Petra Brcarja smo zaradi omejitve s prostorom skrajšali. Izvirnik hranimo v uredništvu.

Med literati tudi dve Šentruperčanki

Literati in literatke, ki delujejo na območju občin Mirna, Mokronog-Trebelno, Šentrupert in Trebnje, so se srečali na jubilejnim srečanju Besede povezujejo. Gre za območno srečanje literatov Mirnske in Temeniške doline, ki ga pripravlja trebanjska območna izpostava Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti (JSKD).

Na petem natečaju, ki je bil namenjen avtorjem, starejšim od 15 let, ki delujejo na območju občin Mirnske in Temeniške doline, so sodelovali: Anton Gole (Trebnje), Tilka Gorenc (Šentrupert), Ivanka Jevnikar (Mokronog), Vida Kačičnik (Mokronog), Magda Kastelic Hočevar (Žužemberk),

Ivan Korponai (Veliki Gaber), Marija Kos (Mokronog), Duška Lah Peček (Mokronog), Gordana Lalić (Dobrnica), Stane Peček (Mokronog) in Danijela Zupan (Šentrupert).

Letos je pet literatov sodelovalo s proznimi deli, šest pa s poezijo. Prispela dela je pregledala strokovna spremljevalka območnega srečanja, pesnica in pisateljica Stanka Hrasitelj. S tistimi, ki so se udeležili literarne delavnice, ki je bila sredi maja na Centru za izobraževanje in kulturo (CIK) Trebnje, se je mentorica pogovorila še o prijavljenih delih.

JSKD OI Trebnje

Galerijska paleta

Prostor naše galerije, kjer je začasna razstava, se je odel v novo podobo. Od 13. maja 2021 so razstavljena dela umetnika Matije Skurjenega pod naslovom Sanje in nadrealistične slike.

Premierna predstavitev razstave je bila na našem facebook profilu, razstava pa bo na ogled vse do 26. septembra 2021. Matija Skurjeni je hrvaški slikar, ki ga je Ante Žaja (kustos v Muzeju Matija Skurjeni, Zaprešić, Hrvaška) v spremnem besedilu kataloga označil za vizionarja in raziskovalca globin človeškega uma, duha in podzvesti.

Med 12. in 19. junijem 2021 pa je potekal že 54. Mednarodni tabor likovnih samorastnikov Trebnje. To leto smo na njem gostili pet umetnikov iz petih držav: Miroslava Bone

iz Slovenije, Alexandro Detinska iz Češke republike, Sandrine Lepelletier iz Francije, Brana Mandića iz Črne Gore oziroma ZDA in Svetlano Miladić iz Srbije. Umetniki so ustvarjali v sproščenem okolju, naša zbirka pa je postala bogatejša z njihovimi deli.

Vrata naše galerije so za obiskovalce že nekaj časa ponovno odprta. Vabimo vas, da nas obiščete od torka do petka, 10.00–19.00, ter v soboto, 10.00–14.00. Da bo vaš obisk galerije prijeten in varen, vas vabimo, da ob obisku upoštevate navodila za zaježitev in preprečitev širjenja bolezni covid-19.

Andrejka Vabič Nose
foto: A. S. Lamovšek

S PONI-jem do podjetniškega znanja in lastnega podjetja

Na Razvojnem centru Novo mesto že drugo leto izvajamo projekt Podjetno nad izzive (PONI), s katerim svetovno, mentorsko ter finančno spodbujamo in podpiramo potencialne podjetnike. Torej tiste, ki imajo podjetniško idejo in jo želijo uresničiti.

Bodoče podjetnike v sklopu projekta za štiri mesece redno zaposlimo na Razvojnem centru Novo mesto. V tem obdobju jim pomagamo, da svojo poslovno idejo prek učinkovitega poslovnega modela in poslovnega načrta razvijejo do te stopnje, da je prehod na samostojno podjetniško pot lažji in dolgoročen uspeh novoustanovljenega podjetja bolj verjeten. Z znanjem, izkušnjami in nasveti bodočim podjetnikom na različnih področjih pomagajo naši mentorji, svetovalci ter že uveljavljeni in prekaljeni podjetniki.

Bodoči podjetniki delajo v ustvarjalnem okolju Podjetniškega inkubatorja Podbreznik ter tako vzpostavijo mrežo partnerstev in poslovnih poznanstev že pred začetkom samostojne poti. Med vključenostjo v projekt prejema redno mesečno plačo in imajo vse pravice, ki izhajajo iz rednega delovnega razmerja. Po končanem obdobju vključitve v projekt so ustrezno pripravljeni za samostojno podjetniško pot in ustanovitev lastnega poslovnega subjekta.

Na Razvojnem centru Novo mesto je junija svoje poslovne ideje začela razvijati že tretja skupina bodočih podjetnikov.

tnikov. Naslednja priložnost za vključitev v projekt pa bo že v avgustu, ko bo na spletni strani Razvojnega centra Novo mesto objavljen nov javni razpis za vključitev. Med prijavljenimi kandidati bomo zopet izbrali 11 udeležencev projekta.

Več o projektu preberite na spletni strani: www.rc-nm.si/podjetno-nad-izzive. Za dodatne informacije pokličite, pišite ali nas obiščite: info@rc-nm.si, vesna.colic@rc-nm.si, 041 325 722.

Vesna Čolič, Razvojni center Novo mesto

Vedno bodimo prijazni do sebe

Za nami je eno leto težkih preizkušanj, ko smo bili nenadoma potisnjeni v situacijo, ki nam je bila neznana. V takšnih razmerah se je treba sproti prilagajati, kar je verjetno vsakomur povzročalo takšne ali drugačne težave. V Sloveniji je bilo v tem času narejenih več raziskav, v katerih so proučevali tudi duševno zdravje. Ena od njih je pokazala, da so se ljudje najbolj utesnjeno počutili ravno zaradi omejevanja svoboščin, ki so jih imeli do sedaj. Pomemben vzrok stisk je bilo tudi omejevanje socialnih stikov, ki so se preselili na družbena omrežja.

Kako pa sicer lahko ohranjamo, krepimo in varujemo svoje (duševno) zdravje? Raziskave so pokazale, da ima pogovor vedno veliko moč. Pa naj bo to pogovor v družini, s sorodniki, prijatelji, znanci, sosedi. Na voljo so tudi strokovnjaki, ki poskušajo svetovati v različnih življenjskih situacijah. V Sloveniji deluje enotna številka 080 51 00 za prvo psihološko pomoč. Številka je brezplačna, strokovnjaki pa so nanjo dosegljivi vsak delovni dan med 8. in 22. uro.

Bodimo torej prijazni do sebe, do svojega zdravja in poslušajmo svoje telo. Le tako bomo varovali svoje (duševno) zdravje, ki je najboljša popotnica za dobro telesno počutje nasploh. Zaupajmo svoje občutke, skrbi, misli nekemu, ki

nam je blizu, pojdimo v naravo, razgibajmo svoje telo. Naredimo vsak dan nekaj za sebe in dolgoročno se nam bo to zagotovo obrestovalo.

Doroteja Kuhar, dr. med., specialistka javnega zdravja, NIJZ, OE Novo mesto

Darujte kri

Dan slovenskega krvodajalstva obeležujemo 4. junija. Za pokritje dnevnih potreb bolnikov in zdravstva po krvi vsak delovni dan potrebujemo v povprečju 350 krvodajalcev.

Epidemija novega koronavirusa je v naša življenja prinesla omejitve in

spremenila delovanje zdravstvenega sistema. Zaradi preprečevanja širjenja okužb in uvedbe zaščitnih ukrepov je bilo treba prilagoditi tudi organizacijo in potek odvzemov krvi. Kri je sedaj možno darovati le ob predhodni najavi in preverjanju zdravstvenega stanja krvodajalca, kar so krvodajalci zelo dobro sprejeli. Novost, ki jo je prinesla epidemija, je tudi zbiranje prebolevniške plazme, ki jo darujejo prebolevniki covid-19 za namene zdravljenja covidnih bolnikov.

Kljub epidemiji so bile v Sloveniji bolnikom ves čas zagotovljene potrebne zaloge krvi za vsa nujna in neodložljiva zdravljenja. Zdaj, ko se z umirjanjem epidemije in rahljanjem ukrepov življenje počasi normalizira, se povečujejo tudi potrebe po darovani krvi. Krvodajalce prosimo, da se še naprej odzivajo na vabila Rdečega križa in

transfuzijske službe ali pa se sami prijavijo na odvzem krvi. Več na daruj-kri.si.

Kako lahko darujem?

Za zagotavljanje ustrezne preskrbe s krvjo so vse leto organizirane krvodajalske akcije tako na transfuzijskih centrih kot na terenu po vsej Sloveniji - vsako leto jih je več kot 1.180. Vsak delovnik lahko po predhodnem naročilu kri darujete v transfuzijskih centrih po vsej Sloveniji.

Prebolevniki covid-19 imate v krvi morda edinstveno zdravilo, zato vas Rdeči križ Slovenije in Zavod RS za transfuzijsko medicino vabijo, da sodelujete pri zdravljenju bolnikov s covidom-19 v prihodnje tako, da darujete plazmo/kri.

povzela P. K. L.

KOPANJE

V IZOLI ALI SIMONOVEM ZALIVU

Z nami lahko greste na slovensko obalo z avtobusom. Vsak petek in po dogovoru tudi v soboto se bomo zgodaj zjutraj odpravili proti morju, imeli cel dan čas za aktivnosti na plaži, pozno popoldne pa se bomo vračali proti domu. Minimalno število prijav: 25. Pokličite nas!

CENA 15 €

OTROCI DO 15 LET 10 €

VKLJUČUJE AVTOBUSNI PREVOZ

Odhod iz:

6:00 - Mokronog (avtobusna postaja)
6:10 - Šentrupert (avtobusna postaja)
6:20 - Mirna (avtobusna postaja)
6:30 - Trebnje (avtobusna postaja)

**ODHODI VSAK PETEK IN PO
DOGOVORU TUDI V SOBOTO
V JULIJU IN AVGUSTU
PRVI ODHOD 25. 6. 2021**

**Vsi ljudje lahko v času poletnih počitnic koristite
možnost avtobusnega prevoza.**

Vsak delovni dan bo avtobus peljal na relaciji
Bistrica – Prelesje – Šentrupert – Mirna – Trebnje –
Mirna Peč – Novo mesto. Odhod bo ob 6.25 iz Bistrice
(6.30 iz Šentruperta). Avtobus se bo vračal nazaj iz
Novega mesta ob 12.30.

PREVOZI PRIJATELJ D.O.O.

Šentrupert 99, 8232 Šentrupert

E: prevozi.prijatelj@siol.net, T: 041/051 627 132

Napovednik dogodkov v Občini Šentrupert

KDAJ	KAJ	KJE	ORGANIZATOR / OPOMBE
SREDA, 23. JUNIJ 2021	RASTEM S KNJIGO (BIBLIOPEDAGOŠKA URA ZA OTROKE OŠ)	KRAJEVNA KNJIŽNICA ŠENTRUPERT	KNJIŽNICA PAVLA GOLIE TREBNJE
ČETRTEK, od 24. JUNIJA do 3. SEPTEMBRA 2021	POLETNI BRALNI IZZIV - BRALNA ZNAČKA ZA ODRASLE	KRAJEVNA KNJIŽNICA ŠENTRUPERT	KNJIŽNICA PAVLA GOLIE TREBNJE
ČETRTEK, od 24. JUNIJA do 3. SEPTEMBRA 2021	VESOLJE BRALNIH ZAKLADOV - BRALNA ZNAČKA ZA OTROKE OD 9. DO 14. LETA	KRAJEVNA KNJIŽNICA ŠENTRUPERT	KNJIŽNICA PAVLA GOLIE TREBNJE
ČETRTEK, 24. JUNIJ 2021, 16.00	ODKRITJE SPOMINSKE PLOŠČE V POČASTITEV 30-LETNICE OSAMOSVOJITVE REPUBLIKE SLOVENIJE	ŠENTRUPERT, PRI ŽUPNIŠČU	OBČINA ŠENTRUPERT, ZDRUŽENJE SEVER
ČETRTEK, 24. JUNIJ 2021, 20.00	10. TRADICIONALNO KRESOVANJE NA KMETIJI PRI JANEZKOVIH	TURISTIČNA KMETIJA PRI JANEZKOVIH, KAMNJE	TURISTIČNA KMETIJA PRI JANEZKOVIH
PETEK, 25. JUNIJ 2021, 20.00	MARTINA IPŠA V DEŽELI KOZOLCEV	PRED INFO TOČKO, DEŽELA KOZOLCEV	OBČINA ŠENTRUPERT
SOBOTA, 26. JUNIJ 2021, 20.00	KONCERT TAMBURAŠKE SKUPINE MLIN	PRED INFO TOČKO, DEŽELA KOZOLCEV	OBČINA ŠENTRUPERT
SREDA, 30. JUNIJ 2021, 19.30	ZBOR OBČANOV	DEŽELA KOZOLCEV	OBČINA ŠENTRUPERT
ČETRTEK, 1. JULIJ 2021, 19.00	GONGI Z IRENO ZUPANČIČ	DEŽELA KOZOLCEV	OBČINA ŠENTRUPERT IN JSKD TREBNJE
PETEK, 2. JULIJ 2021, 19.00	VEČER LJUDSKEGA PETJA: ŠENTRUPERTSKI SLAVČKI POJEJO	DEŽELA KOZOLCEV	OBČINA ŠENTRUPERT
SOBOTA, 3. JULIJ 2021, 8.00-12.00	TRŽNICA PRED DEŽELO KOZOLCEV	PRED DEŽELO KOZOLCEV	TURISTIČNO DRUŠTVO ŠENTRUPERT
od PONEDELJKA, 5. JULIJA, do SOBOTE, 10. JULIJA 2021	POČITNICE NA PRENOVLJENI USKOVNICI	USKOVNICA	ŽUPNIJA ŠENTRUPERT
ČETRTEK, 8. JULIJ 2021, 9.00-12.00	3 D MODELIRANJE IN PRINTANJE ZA OTROKE	RAČUNALNIŠKA UČILNICA OŠ DR. PAVLA LUNAČKA ŠENTRUPERT	KNJIŽNICA PAVLA GOLIE TREBNJE
od PONEDELJKA, 19. JULIJA, do PETKA, 23. JULIJA 2021	POČITNICE NA MORJU ANKARAN	ANKARAN	ŽUPNIJA ŠENTRUPERT
od PONEDELJKA 2. AVGUSTA 2021 DALJE	PREDAVANJE ARHEOLOŠKA ZAPUŠČINA NA OBMOČJU ŠENTRUPERTA	YOUTUBE KANAL	KNJIŽNICA PAVLA GOLIE TREBNJE
SOBOTA, 7. AVGUST 2021, 8.00-12.00	TRŽNICA PRED DEŽELO KOZOLCEV	PRED DEŽELO KOZOLCEV	TURISTIČNO DRUŠTVO ŠENTRUPERT
PETEK, 13. AVGUST 2021, 17.00	SLAVNOSTNI PRIŽIG KOPE VELIKANKE	KOPIŠČE OGLARSKÉ DOMAČIJE MEDVED, SUHADOLE	OGLARSKA DOMAČIJA MEDVED, DRUŠTVO OGLARJEV SLOVENIJE IN DRUŠTVO OGLARJEV OGLARSKÉ DEŽELE DOLE PRI LITIJI
SOBOTA, 14. AVGUST 2021, 11.00	SREČANJE OGLARJEV SLOVENIJE	KOPIŠČE PRI OŠ DOLE PRI LITIJI	DRUŠTVO OGLARJEV SLOVENIJE IN DRUŠTVO OGLARJEV OGLARSKÉ DEŽELE DOLE PRI LITIJI
od PONEDELJKA, 16. AVGUSTA, do SOBOTE, 21. AVGUSTA 2021	ORATORIJ: POČITNICE ZA OTROKE	ŽUPNIŠČE ŠENTRUPERT	ŽUPNIJA ŠENTRUPERT
SOBOTA, 4. SEPTEMBER 2021, 8.00-12.00	TRŽNICA PRED DEŽELO KOZOLCEV	PRED DEŽELO KOZOLCEV	TURISTIČNO DRUŠTVO ŠENTRUPERT
SOBOTA, 11. SEPTEMBER 2021, 9.00	RD BAJKAM ŠENTRUPERT	START PRED BAROM SAN TROPEZ, ŠENTRUPERT	REKREATIVNO DRUŠTVO ŠENTRUPERT
SOBOTA, 11. SEPTEMBER 2021	PRIČETEK ŠTORANJA KOPE VELIKANKE		DRUŠTVO OGLARJEV SLOVENIJE IN DRUŠTVO OGLARJEV OGLARSKÉ DEŽELE DOLE PRI LITIJI
SOBOTA, 11. SEPTEMBER 2021	TRADICIONALNI VSAKOLETNI POHOD PO OGLARSKI POTI IN KOLESARSKI VZPON		DRUŠTVO OGLARJEV SLOVENIJE IN DRUŠTVO OGLARJEV OGLARSKÉ DEŽELE DOLE PRI LITIJI

Izvedba dogodkov je odvisna od epidemiološkega stanja v državi ter z njimi povezanimi omejitvenimi ukrepi. Vsi dogodki se bodo izvajali skladno s priporočili NIJZ in veljavnimi ukrepi zbiranja ljudi ter zagotavljanja varnosti.

Hvala za razumevanje!

Več na www.sentrupert.si

Šentrupert

Glasilo Občine Šentrupert – Leto: XXIII./2, poletje 2021 – USTANOVITELJICA: Občina Šentrupert, zanjo Andrej Martin Kostelec – UREDNIŠKI ODBOR: Petra Krnc Laznik, urednica, člani: Janja Jerovšek, Mateja Leban, Mojca Ramovš, Jakob Trček, dr. Jože Uhan – Avtorica naslovne fotografije je Alenka Stražišar Lamovšek – GRAFIČNA PRIPRAVA in TISK: Piktogram d. o. o., Dobrova – Glasilo izhaja štirikrat letno - Naklada: 1100 izvodov – Glasilo je za občane Občine Šentrupert brezplačno.

Prispevke za jesensko številko časopisa pošljite do četrтка, 2. septembra 2021, na e-naslov glasilo@sentrupert.si. Priporočena dolžina je 1500 znakov s presledki vred. Fotografijo dodajte posebej, ne prilepljeno v word, ampak kot priponko vsaj velikosti 1024x***. Pripišite avtorja prispevka in fotografije. Uredništvo si pridržuje pravico od krajsanja in lektoriranja besedil. Anonimnih in ne več aktualnih prispevkov ne bomo objavili. V glasilu objavljeni prispevki izražajo stališče avtorja in ne uredništva.